

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**AKADEMİSYENLERİN TEMEL PSİKOLOJİK
İHTİYAÇLARININ VE TEMEL DOYUM DÜZEYLERİNİN
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

SÜREYYA TÜRK
YÜKSEK LİSANS TEZİ

PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Yard. Doç. Dr. Gül ÜNSAL BARLAS

İKİNCİ TEZ DANIŞMANI
Dr. Nevin ONAN

İSTANBUL-2013

TEZ ONAYI

Kurum : Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Programın seviyesi : Yüksek Lisans
Anabilim Dalı : Psikiyatri Hemşireliği
Tez Sahibi : Süreyya Türk
Tez Başlığı : Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Sınav Yeri : Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Sınav Tarihi : 08.10.2013

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman (Unvan, Adı, Soyadı)	Kurumu	İmza
Yard. Doç. Dr. Gül Ünsal Barlas	M.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	
Sınav Jüri Üyeleri (Unvan, Adı, Soyadı)		
Yard. Doç. Dr. Aysel Gürkan	M.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	
Yard. Doç. Dr. Hasibe Kadioğlu	M.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü	

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 31.../10/2013 tarih ve 67 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Feyza ARICIOĞLU
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü *Vekâle*
Prof. Dr. İnci Arıcıoğlu
Yeni

BEYAN

Bu tezin kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütun bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütun bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları kaynaklar listesine aldığımı, tez çalışması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

08.10.2013

Süreyya TÜRK

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimimde ve tez çalışmam boyunca gösterdiği her türlü destek ve yardımlarından dolayı Anabilim dalı başkanı ve tez danışmanım Yard. Doç. Dr. Gül Ünsal Barlas'a,

Yardımlarını ve katkılarını esirgemeyen sevgili hocam Dr. Nevin Onan'a

Değerli katkılarından dolayı sevgili hocalarım Yard. Doç. Dr. Aysel Gürkan ve Yard. Doç. Dr. Hasibe Kadioğlu'na

Bilgi, öneri ve deneyimlerini özveriyle paylaşan ve her zaman manevi desteğini hissettiğim sevgili hocam Dr. Özlem Can Gürkan'a

Araştırmaya katılmayı kabul eden Marmara Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi akademisyenlerine,

Desteğini her zaman hissettiğim sevgili eşim Dr. Ahmet Malik Öğün'e,

Yaşamıma anlam katan sevgili kardeşlerim Mualla Türk Çetin ve Taner Türk'e; bu günlere gelmeme vesile olan, sevgi ve emeklerini her zaman hissettiğim sevgili annem Hamide Türk ve sevgili babam Mustafa Türk'e,

İçtenlikle teşekkür ederim...

Süreyya TÜRK
İstanbul, Ekim 2013

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

TEZ ONAYI

BEYAN.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
EKLER LİSTESİ.....	viii
1. ÖZET.....	1
2. SUMMARY.....	2
3. GİRİŞ VE AMAÇ.....	3
4. GENEL BİLGİLER.....	5
4.1. Temel İhtiyaçlarla İlgili Kavramlar.....	5
4.1.1. İhtiyaç (Gereksinim).....	5
4.1.2. Dürtü.....	6
4.1.3. GÜdü.....	6
4.1.4. Motivasyon.....	7
4.2. Temel İhtiyaçlarla İlgili Kuramlar.....	8
4.2.1. Henry A. Murray'ın kuramı	9
4.2.2. Abraham H. Maslow'un ihtiyaçlar kuramı	11
4.2.3. Clark Hull'un fizyolojik ihtiyaçlar kuramı (Dürtü kuramı).....	15
4.2.4. David McClelland'ın başarı ihtiyacı teorisi	16
4.2.5. Clayton Alderfer'in ihtiyaçlar kuramı	17
4.2.6. Edward L. Deci ve Richard M. Ryan'ın öz-belirleme kuramı ..	17
4.3. İş Yaşamında Psikolojik İhtiyaçların Önemi.....	20
4.4. Bireylerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Psikiyatri Hemşireliği.....	24
5. GEREÇ VE YÖNTEM.....	25
5.1. Araştırmanın Amacı ve Türü.....	25
5.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı.....	25
5.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	25

5.4. Araştırmaya Kabul Edilme Kriterleri.....	25
5.5. Veri Toplama Yöntemi.....	25
5.6. Veri Toplama Araçları.....	26
5.7. Verilerin Analizi	28
5.8. Araştırmanın Etik Yönleri.....	28
5.9. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	29
6. BULGULAR.....	30
6.1. Akademisyenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri ile Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutları.....	30
6.2. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Kişisel ve Mesleki Özelliklerine Göre Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	32
7. TARTIŞMA.....	41
7.1. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyut Ortalamalarına Yönelik Bulguların Tartışması	41
7.2. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Kişisel ve Mesleki Özelliklerine Göre Ortalamalarına Yönelik Bulguların Tartışması....	41
8. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	46
9. KAYNAKLAR.....	47
10. EKLER.....	52
11. ÖZGEÇMİŞ.....	81

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No		Sayfa No
Şekil 1	Motivasyon Süreci.....	8
Şekil 2	Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	12
Şekil 3	İhtiyaçların Örgütçe Karşılanma Yolları.....	23

TABLolar LİSTESİ

Tablo No		Sayfa No
Tablo 1	Dürtü ve GÜdü Arasındaki Farklar.....	7
Tablo 2	Akademisyenlerin Kişisel Özelliklerinin Dağılımı.....	30
Tablo 3	Akademisyenlerin Mesleki Özelliklerinin Dağılımı.....	31
Tablo 4	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyut Puan Ortalamaları.....	32
Tablo 5	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	32
Tablo 6	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması.....	33
Tablo 7	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması.....	33
Tablo 8	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Çocuk Sayısına Göre Karşılaştırılması.....	34
Tablo 9	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	34
Tablo 10	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması.....	35
Tablo 11	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Görev Yapılan Üniversiteye Göre Karşılaştırılması.....	36
Tablo 12	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Akademik Unvana Göre Karşılaştırılması.....	37
Tablo 13	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Mesleki Kıdeme Göre Karşılaştırılması.....	38
Tablo 14	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Statüye Göre Karşılaştırılması.....	38
Tablo 15	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Yöneltil Görevinin Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması...	39

Tablo 16	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Akademisyenliği İsteyerek Seçme Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	39
Tablo 17	Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Günlük İş Yükünü Değerlendirme Düzeyine Göre Karşılaştırılması.....	40

EKLER LİSTESİ

EK 1. Kişisel Bilgi Formu

EK 2. Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği

EK 3. Bilgilendirilmiş Birey Onam Formu

EK 4. Etik Kurul Kararı

EK 5. Kurum İzin Yazıları

5.1. Devlet Üniversitesi

- 5.1.1. Eğitim Fakültesi
- 5.1.2. Fen-Edebiyat Fakültesi
- 5.1.3. Mühendislik Fakültesi
- 5.1.4. Güzel Sanatlar Fakültesi
- 5.1.5. İletişim Fakültesi
- 5.1.6. Sağlık Bilimleri Fakültesi
- 5.1.7. Tıp Fakültesi
- 5.1.8. Eczacılık Fakültesi
- 5.1.9. Diş Hekimliği Fakültesi
- 5.1.10. Hukuk Fakültesi
- 5.1.11. İktisat Fakültesi

5.2. Özel Üniversite

- 5.2.1. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- 5.2.2. Sağlık Bilimleri Fakültesi
- 5.2.3. Eğitim Fakültesi
- 5.2.4. Fen-Edebiyat Fakültesi
- 5.2.5. Mühendislik Fakültesi
- 5.2.6. Güzel Sanatlar Fakültesi
- 5.2.7. İletişim Fakültesi
- 5.2.8. İktisat Fakültesi

1. ÖZET

Bu çalışmanın amacı akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç düzeyini belirlemek ve bu ihtiyaçları kişisel ve mesleki özelliklerine göre incelemektir. Tanımlayıcı tipte olan bu çalışmanın örneklemini bir devlet ve bir özel üniversitede ortak olarak bulunan fakültelerde görev yapan 156 akademisyen oluşturmuştur. Veriler Bilgi formu ve Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği kullanılarak elektronik ortamda toplanmıştır. Çalışmada akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği alt boyutlarından özerklik puan ortalaması $23,744 \pm 4,446$; yeterlik puan ortalaması $21,801 \pm 2,983$; ilişki puan ortalaması $29,494 \pm 4,413$ 'tür. Bu bulgular akademisyenlerin kendilerini iletişime açık, özerk ve yeterli hissettiklerini göstermektedir. Akademisyenlerin yaş, medeni durum, çocuk sayısı, öğrenim durumu, akademik unvan, statü, akademisyenliği isteyerek seçme durumu ve günlük iş yükünü değerlendirme düzeyi göre alt boyutlardan özerklik, yeterlik, ilişki puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Akademisyenlerin yönetsel görevinin olma durumu ($t=2,217$; $p=0,028$) ve gelir düzeyi değişkenleri ($\chi^2_{k-w}=6,463$; $p=0,040$) ile özerklik ihtiyacı puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunurken; yeterlik ve ilişki ihtiyacı puanlarında bir fark bulunmamıştır. Akademisyenlerin görev yapılan üniversiteye ($Z=-2,194$; $p=0,028$), cinsiyet ($Z=-2,108$; $p=0,035$) ve mesleki kıdeme ($\chi^2_{k-w}=9,592$; $p=0,048$) göre ilişki puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunurken; özerklik ve yeterlik ihtiyacı puanlarında bir fark bulunmamıştır. Sonuç olarak, akademisyenlerin genel olarak özerklik, yeterlilik ve ilişki boyutunda ihtiyaçlarının karşılandığı; görevin yapıldığı yer, cinsiyet, mesleki kıdem, yönetsel görevin olma durumu ve gelir düzeyinin bu ihtiyaçları farklılaştırdığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Akademisyen, psikolojik ihtiyaç, ihtiyaç doyumu, öz-belirleme kuramı

2. SUMMARY

Investigating The Academic's Basic Psychological Needs And Level of Basic Satisfaction Through Different Variables

The aim of this study is to determine the academic's basic psychological needs and to investigate these needs according to their personal and professional properties. 156 academics who is attending at the associated faculties of a state university and a private university contributes the sample of this descriptive study. All data is gathered on electronic media via using information form and the scale of basic pschological needs. The average point of autonomy from the subdimensions of the scale of basic psychological needs is $23,744 \pm 4,446$; average point of competence is $21,801 \pm 2,983$; and the average point of relatedness is $29,494 \pm 4,413$. These findings shows that academics feel themselves as autonomous, competent and open to relationship. It is established that there is no significant difference between the average point of relatedness and autonomy subdimensions according to the age, marital status, number of kids, educational background, academic title, academic status, the situation of voluntarily choosing to be an academic, the level of daily workload assesment variables($p>0.05$). While there is a significant difference between the average point of autonomy need according to the situation of having an executive duty ($t=2,217$; $p=0,028$), income level variables ($\chi^2_{K-W}=6,463$; $p=0,040$); there is no significant difference on competence and relatedness needs. While there is a significant difference between the average points of relatedness need according to attending university ($Z=-2,194$; $p=0,028$), sex ($Z=-2,108$; $p=0,035$) and professinal seniority ($\chi^2_{K-W}=9,592$; $p=0,048$); there is no significant difference on competence and autonomy needs. As a result it can be inferred that the needs of academics is fulfilled regarding with dimension of autonomy, competence and relatedness and the work place, sex, professional seniority, the situation of having an executive duty and income level differentiates these needs.

Keywords: Academician, psychological need, need satisfaction, self-determination theory

3. GİRİŞ VE AMAÇ

İnsanların ihtiyaçları sonsuz ve sınırsızdır. Her insanın kendine özgü ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçlar bireyin belli davranışları göstermesi için güdülenmesine neden olur (Baymur 1994). İnsanlar sonsuz ve sınırsız gereksinimlere göre yeni istek ve taleplerde bulunma ihtiyacı gösterirler. İnsan ihtiyaçlarının çoğu fizyolojik ve psikolojik içeriklidir. Psikolojik ihtiyaçların karşılanması ve doyurulması fizyolojik ihtiyaçlara bağlıdır (Cüceloğlu 1992). İş görenlerin gereksinimlerinin giderilmesi ve örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından, örgütte güdülemeyi sağlayıcı bir ortamın oluşturulması son derece önemlidir. İş görenlerin işlerini belirlenen düzeyde yapmasını sağlayacak asgari koşulların sağlanamadığı bir örgüt ortamında, amaçlara ulaşılması bir yana iş görenlerin örgüte katkıları da oldukça sınırlı olacak, var olan kapasitelerini bile kullanmaktan kaçınacaklardır (Sağlam 2007).

Öz-belirleme kuramına göre özerklik, ilişki ve yeterli ihtiyacı olmak üzere bireylerin doğuştan getirdikleri üç önemli psikolojik ihtiyaçları bulunmaktadır (Deci and Ryan 1991).

Gelişme ve büyümeye yönelik olarak hareket eden birey, öz-belirleme kuramına göre belirli bir amaca yönelik olarak davranışta bulunmaktadır. Temel psikolojik ihtiyaçlar, bu amaçları devam ettirme ve başarıyla sonuçlandırmada önem kazanmaktadır (Deci and Ryan 2000).

Psikolojik ihtiyaçlar sosyal ortam ve ilişkilerden bağımsız olarak düşünülemez (Sheldon, Eliot, Kim and Kasser 2001). Bu ihtiyaçlar hayatı sürdürme, gelişme ve sağlık için gereklidir (Kasser and Ryan 1999). Ryan and Deci (2008)'ye göre, özerklik, yeterli ve ilişki ihtiyaçlarının doyurulması bireylerin öznel iyi oluşlarını olumlu olarak etkilemektedir. Ayrıca bu ihtiyaçların doyurulması, optimal düzeyde işlevde bulunabilmek için temel faktörler arasında yer almaktadır. Doyurulmayan psikolojik ihtiyaçlar ruhsal rahatsızlıkları ortaya çıkarmaktadır (Ryan and Deci 2000a).

İnsanların psikolojik ihtiyaçları bireysel farklılıklara ve en önemlisi de bireylerin almış oldukları eğitim düzeylerine göre farklılıklara yol açar. Farklılıklar arasında; cinsiyet, yaş, benlik tasarımı ve sosyo-ekonomik durum değişkenleri yer alır. Bu farklılıkların en belirleyicileri arasında cinsiyet ve bireyin öğrenim gördüğü veya hala görmeye devam ettiğı alanlar yer alır. Özellikle cinsiyet birtakım ihtiyaçların ortaya çıkmasında ve farklılıklar oluşmasında önemli rol oynar (Erden ve Akman 1997).

Bireyler çalışma ortamlarında ihtiyaçlarını doydurdukları takdirde, işe yönelik performanslarında bir artış gözlenmekte ve psikolojik açıdan kendilerini olumlu bir şekilde düzenlemektedirler (Baard, Deci and Ryan 2004). Ilardi, Leone, Kasser ve Ryan (1993)'ın çalışmalarına göre fabrika işçilerinin, iş yerinde ihtiyaçlarını doydurmaları oranında işe yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları, özsaygı düzeylerinin yüksek oldukları ve daha az hastalık yaşadıkları bulunmuştur.

Psikolojik ihtiyaçlar kavramı, sağlık sorunlarında psikososyal etmenlerin rol oynadığının fark edilmesiyle son yıllarda önemli ilgi odağı haline gelmiş ve bu konudaki araştırmalara hız kazandırmıştır.

Akademisyenler çalışma yaşamlarında öğretim, araştırma, toplum hizmeti ve yönetim etkinliklerini gerçekleştirmekte, araştırma ve öğretim ikilemini yaşayabilmekte ve akademik yaşama ait çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedirler (Odabaşı, Fırat, İzmirli, Çankaya ve Mısırlı 2010). Yaşanılan bu sorunların bazılarının ihtiyaçların doyurulma düzeyi ile ilişkili olduğu söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında akademisyenlerin daha verimli çalışabilmelerinde temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi önem taşımaktadır.

Bu kapsamda araştırma, İstanbul ilinde bulunan bir devlet ve bir özel üniversitede ortak olarak bulunan fakültelerde görev yapmakta olan akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik yapılmıştır.

4. GENEL BİLGİLER

4.1. Temel İhtiyaçlarla İlgili Kavramlar

4.1.1. İhtiyaç (Gereksinim)

Canlı varlıkların yaşamda kalabilmeleri için beden ısıları, oksijen, su ve kandaki şeker oranı gibi hayati öğelerin organizma içinde belirli sınırlarda tutulması gerekmektedir. Değişen çevre koşullarına uyum sağlamaya çalışan organizma bu iç koşullarını ayarlamak zorundadır. Bu mekanizmaya ‘homeostatik denge’ adı verilir. Homeostatik denge durumunun bozulması, bir eksiklik, bir ihtiyaç olarak belirir ve bu durum organizmada iç gerginlik yaratır. Bu eksikliğin duyulmasına ihtiyaç denilmektedir (Baymur 1994). Diğer bir deyişle organizmada oluşan dengesizlik ihtiyacı oluşturmaktadır (Öztürk 2004). İhtiyaç terimi, bireylerin bilinçli isteklerini ya da güdülerini belirtmede kullanılır (Baard et al 2004).

Gereksinme veya ihtiyaç olarak da ifade edilebilen gereksinim, doyurulmamış bir arzunun, isteğin ya da organik bir yoksunluğun yarattığı içsel bir gerilim durumudur. Bu ihtiyaçlar hava, su, yiyecek, uyku, cinsellik gibi fizyolojik ya da sevgi, şefkat, korunma, başarı, öğrenme, dostluk gibi psikolojik de olabilir (Budak 2003).

Bireyi davranışa yöneltten ihtiyaçlar iki grupta incelenebilir:

1. Birincil ihtiyaçlar: Bu ihtiyaç, fizyolojik ihtiyaç ve uyarılma ihtiyacını kapsamaktadır. Fizyolojik ihtiyaçlar biyolojik varlığı sürdürme ile ilgili dürtü niteliğindedir (Ülgen 1997). Uyarılma ihtiyacı ise bireyin organizmanın belirli bir uyarılma düzeyinde kalma gereksinimidir.

2. İkincil ihtiyaçlar: Bu ihtiyaçlar kültürden kültüre, bireyden bireye değişebilen nitelik ve şiddetteki ihtiyaçlardır. Ait olma, sevme ve sevilme, başarılı olma, takdir edilme, kendini gerçekleştirme gibi psikolojik ve sosyal ihtiyaçlardır (Deveci 2007).

Sevgi alışverişinde bulunmak, dostça ilişkiler kurmak, grup tarafından kabul edilme, onaylanma, yeterlilik ve toplum tarafından onaylanma kişide özdeğer duygusu yaratır. İnsan bu temel üzerine kendi potansiyelini olumlu bir biçimde

kullanma olanağı bulur (Dilekmen 2005). Böylece birey verimli olarak yaşamını sürdürme olanağını elde eder.

Genel olarak ihtiyaç kavramı kişinin fizyolojik ya da psikolojik eksikliği olarak tanımlansa da, öz-belirleme kuramı içinde ihtiyaç kavramı psikolojik ihtiyaçları vurgulayarak, bu ihtiyaçların doyumuna odaklanmaktadır (Cihangir-Çankaya 2005).

4.1.2.Dürtü

Dürtü organizmanın uyarılmış bir durumudur. Bir eksiklik ya da hoş olmayan bir uyarının etkisi altında dengesi değişmiş olan organizmanın eski durumunu alabilmesi için bir itme, bir canlanmadır (Öztürk 2004). Gereksinme hali organizmayı gergin bir duruma sokar ve organizma amaca ulaşmak için gerekli davranışlar yapmaya hazırlanır. Organizmanın bu durumuna dürtü denir. Dürtüler en belirgin içsel güdüleyicilerdir. Dürtüye çoğunlukla açlık, susuzluk, cinsellik gibi fizyolojik konularda rastlanır. Açlık dürtüsü, susuzluk dürtüsü bizi amaca yönelik davranışlarda bulunmaya zorlar. Örneğin acıkmış bir köpek yemek gereksinmesini gidermek için harekete geçer ve bu davranışı kendini yiyecek bir şeyler aramaya iter. Karnını doyurduktan sonra dürtü hali yok olur. Demek ki amacın gerçekleştirilmesiyle köpeğin geriliminde düşme olur ve onu o yöne iten kuvvetin şiddeti de azalır. Fizyolojik bir ihtiyacın neden olduğu rahatsızlık ve gerginlik durumuna dürtü adı verilir. Dürtü fizyolojik bir ihtiyacın psikolojik sonucudur (Ünlü 2001).

4.1.3.Güdü

Güdü organizmayı belli ve düzenli bir davranışa yönelten herhangi bir durum olarak tanımlanmaktadır. Bu durum, organizmanın fizyolojik bir gereksiniminden doğabileceği gibi (örneğin açlık güdüsü), psikososyal gelişme süresinde öğrenme ile de doğabilir (örneğin başarı güdüsü). Açlık güdüsü deyince açlığı karşılayan ve onu ortadan kaldırmak için gerekli davranışları başlatan bir durum; başarı güdüsü deyince başarı gereksinimini karşılayacak bir davranışı başlatan bir durum anlaşılmaktadır (Öztürk 2004).

Güdü, istekleri, arzuları, ihtiyaçları, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir kavramdır (Selçuk 2000). Güdü, güdülenme sürecinde ihtiyaç ve dürtünün oluşturduğu iki aşamayı içine alan bir kavramdır. Ancak bazı yazarlar güdü kavramını öğrenilen ihtiyaçları tatmin için organizmayı faaliyete geçiren itici bir güç olarak kullanırken; dürtüyü, fizyolojik ihtiyaçları tatmin için organizmayı faaliyete geçiren itici bir güç olarak ele almaktadırlar (Tevrüz, Artan ve Bozkurt 1999). Yazılanlar doğrultusunda güdü ile dürtü arasında bir ayrım yapmak mümkündür.

Dürtü ve güdü arasındaki farklar aşağıda Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1: Dürtü ve güdü arasındaki farklar

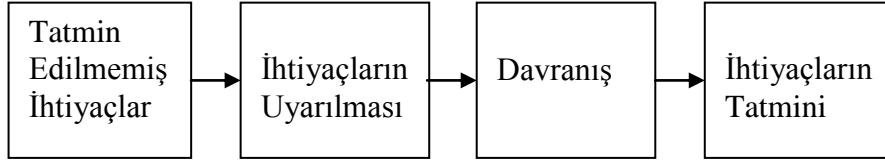
DÜRTÜ	GÜDÜ
Doğuşandır	Öğrenilir
Fizyolojik temellidir	Sosyal temellidir
İhtiyaçlar tarafından harekete geçirilirler	Çevre tarafından harekete geçerler
Doyum amaçlıdırlar	Uyarım amaçlıdırlar

Kaynak: AY Z. (2007). Sanayi İşletmelerinde Motivasyon ve Ülkemizdeki Motivasyon Uygulamaları, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

4.1.4. Motivasyon

Motivasyon kavramının anlamı genel olarak insan organizmasını davranışa iten, bu davranışın şiddet ve enerji düzeyini tayin eden, davranışlara belirli bir yön veren ve devamını sağlayan çeşitli iç ve dış sebepleri ve bunların işleyiş mekanizmalarını kapsamaktadır (Arık 1996).

Motivasyon, örgütün ve bireylerin ihtiyaçlarının tatminle sonuçlanacak bir iş ortamı yaratarak bireyin harekete geçmesi için etkilenmesi ve isteklendirilmesi süreci diye tanımlanabilir. Örgütte kişiler etkili ve verimli bir biçimde başarmak için güdülenmelidir. Güdülenme süreci basitçe Şekil 1’de açıklanmaktadır.

Şekil 1: Motivasyon (Güdüleme) Süreci

Kaynak: Can H. (1994). Organizasyon ve Yönetim. 3. Baskı, Adım Yayıncılık, Ankara, s.157-165.

Şekilden de anlaşılacağı gibi herkesin birtakım ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlar harekete geçirilene kadar kişi güdülenememektedir. Harekete geçirilmiş ihtiyaca motivasyon denir. Motivasyon bireyi bir amaca ulaşmak için davranmaya iter, eyleme geçirir, bireyin davranışını güçlendirir (Can 1997).

Motivasyon süreci, bir güdü etkisiyle harekete geçme, belirli bir eylemde bulunma sürecidir. Bir birey herhangi bir şeye karşı belirli bir ihtiyaç duyduğunda bu ihtiyacı gidermek için bir takım davranışlarda bulunmaktadır. Motivasyon sürecinde dört temel aşama vardır:

- İhtiyaç: Motivasyon, belirli şeylere karşı duyulan gereksinim ile başlamaktadır.
- Uyarılma: Bireyde gereksinimin giderilmesi için, herhangi bir gücün oluşmasıdır.
- Davranış: Bireyin ihtiyacı doğduğunda ve bu ihtiyacı gerçekleştirmek için uyarıldığında belirli bir davranışta bulunma aşamasına gelinir.
- Doyum: Bireyin gösterdiği davranış, ihtiyacını gerçekleştirdiği ölçüde doyuma ulaşmaktadır (Sözer 2006).

4.2. Temel İhtiyaçlarla İlgili Kuramlar

Tarihsel olarak bakıldığında ihtiyaçların farklı bakış açılarıyla ele alındığı görülmektedir. Bazı kuramcılar ihtiyaçları sadece fizyolojik açıdan ele alırken, bazı kuramcılar psikolojik ihtiyaçları temel almış, bazıları da her ikisini birlikte ele almışlardır. İhtiyaçları ele alan her bir yaklaşım insanların davranışlarının altında yatan ihtiyaçların neler olduğunu incelemektedir.

4.2.1. Henry A. Murray'ın kuramı

Psikanalitik kuramı önemsemeyen özellik kuramcılarının birçoğunun aksine Henry Murray'ın kişilik yaklaşımı, psikanalitik ve ayırıcı özellik yaklaşımının bir karışımıdır. Murray'ın psikanalitik görüşleri, kişilik alanına yaptığı önemli katkılardan biri olan Tematik Algı Testinde öne çıkar. Murray yaklaşımını kişilikbilim (personoloji) olarak adlandırmış ve kişiliğin temel gereksinimlerini tanımlamıştır (Burger 2006). Murray'nin temel psikolojik gereksinimleri tanımlaması daha sonraki dönemde Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi ve Pozitif Psikoloji için bir temel oluşturmuştur (<http://www.dpsikiyatri.com/HenryMurray.asp>, Erişim tarihi: 17 Temmuz 2013).

Cihangir-Çankaya (2009)'nın aktardığına göre; Murray ihtiyacı, memnuniyetimizi artırma veya memnun edici olmayan durumu değiştirme gibi durumlarda, algılarımızı ve davranışlarımızı organize eden güç olarak ele almaktadır ve ihtiyaç kavramını, biyolojik ya da psikolojik olabilen, giderilmesi gereken bir gerginlik durumu olarak tanımlamaktadır.

Bayraktar (2007)'in aktardığına göre; Murray'a göre ihtiyaç anlayış, düşünce ve hareketle ilgili bir var olma ve hoşla gitmeyen şartları değiştirmek olarak sayılan çeşitli süreçleri kapsar. Bir ihtiyaç iç bir süreç tarafından desteklenebilir bunun yanında da ihtiyaçlar genelde çevresel faktörler tarafından etkilenir. Tipik olarak bir ihtiyaç spesifik bir duygu ya da heyecan yaşamaya ve kendi kendini ifade etmedeki engelleri ortadan kaldırmaya eşlik eder.

Bir ihtiyacın varlığını ortaya çıkaran altı kriter vardır. Bunlar :

- Bireyin davranışlarının nihai sonucu
- Davranışlardaki özel olgu
- Bireyin bir tepki sınıflamasında bulunması ve bu tepkiye karşılık verme gerçeği
- Bireyin özel coşkularını ifade etmesi
- Bireyin doyumsuzunun ya da doyumsuzluğunun ifadesi
- Bireyin hislerinin, amaçlarının ve hedeflerinin öznel olarak anlatılması

Özaydın (2011)'in aktardığına göre; Murray ve arkadaşları bütün bu kriterleri kullanarak küçük bir grupta çalışma yapmış ve çok etkili olan 20 çeşit psikolojik ihtiyaçların neler olduğunu tespit etmişlerdir. Murray ve onun grubu tarafından tanımlanan 20 temel ihtiyacın hepsi insanın doğasından kaynaklanan en önemli ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar fizyolojik olduğu kadar, psikolojiktir de. Bu ihtiyaçların her biri belirli bir duyguyla nitelenmekte ve belli bir davranışın ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu davranışlar aracılığıyla da ihtiyaçlar doyurulmaktadır (Cihangir-Çankaya 2009).

Deveci (2007)'nin aktardığına göre; Murray'ın saptadığı ihtiyaçlardan bazıları aşağıda açıklanmaktadır:

Alçalma: Dış güçlere pasifçe boyun eğme.

Başarı: Zor işlerin üstesinden gelme.

Birlikte olma (ilişki): Başkalarına yakın davranmak birlikte olma ve çalışmaktan veya iş birliği yapmaktan hoşlanma.

Saldırganlık: Engelleri şiddetle yenme.

Özerklik: Özgür olma ve engellerden kurtulma.

Karşı tepkide bulunma: Yetersizliğe karşı önlem alma.

Savunuculuk: Kendini eleştiri ve suçlamalara karşı savunma.

Uyarlık: Üstlerini destekleme ve takdir etme.

Başatlık: Başkalarının davranışını kontrol etme.

Gösteriş: Başkalarının üzerinde bir etki bırakma.

Acıdan kaçınma: Acı fiziksel yaralanma, hastalık ve ölümden kendini koruma.

Aşağılanmaktan kaçınma: Küçük düşmekten, alçalmaktan kaçınma.

Şefkat gösterme: Zayıf, sakat, yorgun, yalnız, hasta veya üzgün gibi yardıma ihtiyacı olanlara şefkat gösterme ve ihtiyaçlarını giderme.

Düzen: Eşyaları düzene sokma, dengeli, intizamlı hareket etme.

Oyun: Eğlence için hareket etme.

Cinsellik: Cinsel çekiciliğe sahip olma, cinsel ilişki kurma ve sürdürme.

Kendini Suçlama: Pasif bir şekilde dış güçlere bağlanmak aşağılık duygusunu, hatayı yenilgiyi itiraf etme; kendine zarar vermek ya da suçlama

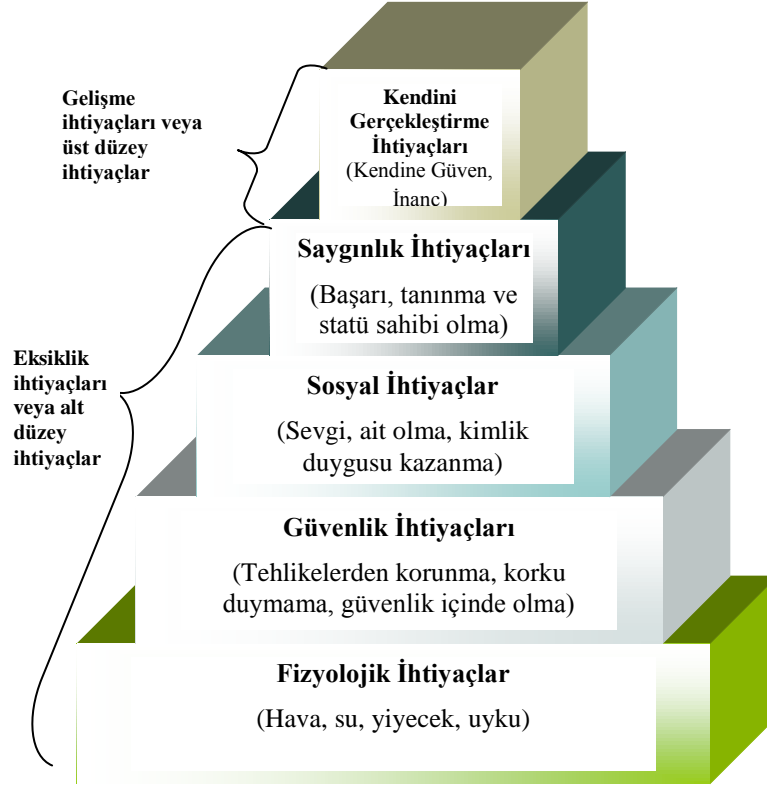
Anlaşılma: Genel sorular sorma ve teori ile ilgilenme.

4.2.2. Abraham H. Maslow'un ihtiyaçlar kuramı

Güdülenme konusunda yaptığı araştırmalarla ün kazanan Abraham H. Maslow, insan davranışlarını yönlendiren en önemli etkenin gereksinimler olduğunu savunarak güdülenme olgusunu açıklamaya çalışmıştır. Bu kuramda güdülenme, güdü, dürtü önemli kavramlardır.

Maslow kuramında, insanların doyurulmamış ihtiyaçlar tarafından güdülendiğini öne sürmekte ve insan davranışlarına yön veren iki temel güdüden söz etmektedir. Birincisi, ihtiyaç duyulan bir nesnenin eksikliğiyle ortaya çıkan *yetersizlik güdüsü*dür (fizyolojik, güvenlik, sevgi-ait olma, saygı-saygınlık). İhtiyaç duyulan nesne elde edildiğinde yetersizlik güdüleri doyuma ulaşır. İnsanların karşılık beklemeden sevme ve kendisini gerçekleştirme ihtiyaçları da ikinci ihtiyaç türüdür. Ancak ikinci ihtiyaç türü olan gelişimsel ihtiyaçlar, ihtiyaç duyulan nesne bulunduğu zaman azalmaz, karşılandıkça hissedilen ihtiyaç artar (http://www.abraham-maslow.com/m_motivation/Hierarchy_of_Needs.asp, Erişim tarihi: 10 şubat 2013).

Maslow, tanımladığı yetersizlik ve gelişim ihtiyaçlarını beş ana sınıfa ayırmıştır. Bu sınıflamaya göre (şekil 2) ihtiyaçlar, karşılanma önceliğine göre hiyerarşik bir yapı sergiler. Bir ihtiyaca geçmek için onu altındaki ihtiyaçların belli bir miktar karşılanması gerekir (Burger 2006).

Şekil 2: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Kaynak: Hellriegel, Slocum and Woodman., 1995, s. 175

Şekil 2'de İhtiyaçlar Hiyerarşisi görülmektedir. En altta yer alan fiziyojik ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyaçları ve sosyal ihtiyaçlar 'eksiklik ihtiyaçları' veya 'alt düzey ihtiyaçlar' olarak adlandırılır. Maslow'a göre bu ihtiyaçlar tatmin edilmediği sürece kişi fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıklı bir insan olarak gelişemez. Buna karşılık saygınlık ihtiyaçları ile kendini gerçekleştirme ihtiyaçları 'gelişme ihtiyaçları' veya 'üst düzey ihtiyaçlar' olarak adlandırılır. Bu ihtiyaçların tatmini, kişinin gelişerek potansiyeline ulaşmasını sağlar (Hellriegel et al 1995).

Maslow'un beş düzeyde ele aldığı ihtiyaçlar hiyerarşisinde öncelikli olarak fiziyojik ihtiyaçların karşılanmasının bireyin yaşamının devamı için gerekli olduğu, bu temel ihtiyaçların tatmin edilmesinden sonra estetik ve entelektüel ilgilere zaman ve enerji aktarılacağı açıklanmaktadır (Burger 2006).

Bu ihtiyaçlar aşağıda belirtilmiştir:

1. Fizyolojik İhtiyaçlar: Açlık, susuzluk, nefes almak ve uyumak en önemli fizyolojik gereksinimlerdir ve daha yüksek gereksinimlere doğru ilerlemek için önce bunları tatmin etmemiz gerekir (Burger 2006).

İnsan uzun süre aç ya da susuz kaldığında bu ihtiyacını gidermekten başka bir şey düşünemez. Açlık ya da susuzluk gereksinimi tamamlandıktan sonra diğer gereksinimler ortaya çıkar (Onaran 1981).

2. Güvenlik İhtiyacı: Güvenlik ihtiyacı, hem sosyal hem de ekonomik güvenlik biçiminde belirir. Her iki güvenlik şekli de kaynağını gerçekleştirim yani canlı kalmak, sağlıklı yaşamak ve gelişmek ana güdüsünden alır (Baymur 1994).

Bu gereksinim yerine getirilmezse kişi sadece güvenlik arayan biri haline gelir. Kişinin dünya görüşünü, gelecekle ilgili tasarılarını başlıca bunlar belirler (Onaran 1981).

3. Ait Olma ve Sevgi İhtiyacı: Bireyin fizyolojik ve güven gereksinimleri giderildikten sonra Maslow'a göre sıra sosyal gereksinimlere gelir. Bu basamakta başkaları tarafından sevilme, sevmeye, bir gruba girme, arkadaş edinme, ilişkileri geliştirme gibi duygusal ve toplumsal gereksinimler ön plana çıkar.

Birey, günün büyük bir kısmını iş yerinde geçirir ve bu süre içinde çalışırken ya da boş zamanlarında belirli kişiler ile konuşur, ilişkiler ve arkadaşlıklar kurar. Bu tür ilişkiler onu sosyal yönden belirli bir doyuma sürükler ve çalışma güdüsünü artırır (Sabuncuoğlu 1984).

4. Saygı İhtiyacı: Bu basamağa ulaşan birey, bir yandan kendisine güven ve saygı duyar, öte yandan başkalarının beğeni ve saygısını arar. Kendi kendine saygı gereksinmesi bireyin güçlü olma ve kendine güven duymaya özlemini taşır. Fakat bundan da önemlisi, başkalarının takdirini kazanma duygusudur. Bu gereksinimin giderilmesi bireyin normal düzeyini yükseltir (Sabuncuoğlu 1984).

Para, eş ve arkadaşlara sahip bir insan; öz saygı ve beğenilme gereksinimini karşılayamazsa aşağılık duygusuna kapılır ve cesareti kırılır (Burger 2006).

5. Kendini Gerçekleştirme: Kendini gerçekleştirme, kişinin genel ve özel anlamda sahip olduğu potansiyel ve imkânları en üst düzeyde kullanabilmesi ve kendi ile barışık olması anlamını taşımaktadır. Bu kurama göre kendini gerçekleştiren bireylerin özgür iradelerinin normal düzeydeki insanlardan daha üstün olduğu ifade edilmektedir (Burger 2006).

Üst düzey ihtiyaçlar hiyerarşik değildir fakat aynı derecede güçlüdür ve birbirlerinin yerine oldukça kolay geçebilirler. Maslow'a göre üst düzey ihtiyaçlar temel ihtiyaçlar gibidir. Bu ihtiyaçlar giderilmediği zaman ilgisizlik, can sıkıntısı, cesaretinin kırılması, şakadan yoksunluk, yabancılaşma, bencillik, kin, yapılan işten zevk alamama, keyifsizlik, huzursuzluk, ümitsizlik gibi böyle durumlarda birey somatik yakınmalar geliştirebilir (Özaydın 2011).

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine sonradan iki basamak daha ilave edilmiştir. Bunlar bilme/tanıma ve estetik ihtiyaçlardır. Bilme/tanıma ihtiyacı insanı anlamlı hale getiren ihtiyaçtır. Zira insan en azından olup biteni öğrenmek ister. Bu istekler de insanı araştırmaya, okumaya ve öğrenmeye sevk eder. Estetik ihtiyaçta ise, insanın güzel olan şeyleri sevmesi ve insanın temel ihtiyaçlardan sonra güzelliğe önem vermesi ve bunlardan büyük haz alması estetik ihtiyaç kavramı ile açıklanabilir. Bu ihtiyaç insanları kötülükten, çirkinlikten ve vurdumduymazlıktan uzaklaştırır (Özaydın 2011).

Özaydın (2011)'in aktardığına göre; kendini gerçekleştirme ihtiyacı himaye edici bir ihtiyaçtır ve değer ihtiyacı olarak da adlandırılan bu ihtiyaç 17 grupta sınıflandırılmıştır:

Doğruluk: Dürüst, gerçek, açıklık, kolaylık, zenginlik, gereklilik, güzellik, temizlik ve saflıkla ilgili bütün kelimeler

İyilik: Doğruluk, arzu edilebilirlik, "gereklilik", adaletlilik, hayırseverlilik, dürüstlük

Güzellik: Doğruluk, canlılık, kolaylık, zenginlik, bütünlük, mükemmellik, tamamlama, eşsizlik, dürüstlük

Bütünlük: Birliktelik, bütünleşme, birlikte olma eğilimi, birbirine bağlanma, kolaylık, organizasyon, yapı, düzen, birlikte çalışma

Bölünme-Üstünlük: Kabul edilme, kararlılık, bütünleşme ya da bölünmenin üstünlüğü, birlikte çalışma

Canlılık: Süreç, spontan, kendini ayarlama, tam fonksiyon, devamlı değişiklik, kendi özünü ifade etme

Eşsizlik: Kişilik, karşılaştırılmama, yenilik, dünyada başka hiçbir şey gibi nitelikli olma

Mükemmellik: “Sadece doğruluk”, bütünleşme, ötesinde hiçbir şeyin olmadığı durum, gereksiz hiçbir şey, eksikliğin olmadığı hiçbir şey

Zorluk: Kaçınılmazlık, onun tamamen var olduğu gibi bir şeye gereksinim duymak

Tamamlama: Bütünlük, sonuç, kesinlik, yerine getirme

Adalet: Dürüstlük, “gereklilik”, zorluk, kaçınılmazlık

Düzen: Yasalara uygunluk, doğruluk, uzlaşmanın mükemmelliği

Kolaylık: Dürüstlük, gereklilik, ekstra ya da gereksiz hiçbir şeyin olmadığı durum

Zenginlik: Farklılık, güçlük, karışıklık, hiçbir şeyin eksilmediği ya da gizlenmediği ve her şeyin eşit derecede önemli olduğu durum

Gayretsizlik: Rahatlık, gayretin azalması, zarafet, mükemmel ve güzel kalma

Şakacılık: Neşe, zevk, eğlence, şenlik, mizah, taşkınlık

Kişisel yeterlilik: Özerklik, bağımsızlık, onun kendisini yönetmesinden diğer herhangi bir şeye ihtiyacın olmadığı nitelik, kendini keşfetme, kendi kuralları ile yaşama

4.2.3. Clark Hull’un fizyolojik ihtiyaçlar kuramı (Dürtü kuramı)

Onaran (1981)’in aktardığına göre, Clark Hull nesnel, ölçülebilir, belirlenebilir değişkenlerden oluşan bir güdülenme kuramı geliştirmiştir. Kuramı temelde uyaran-tepki koşullanmasının işleyişini incelemektedir. Buna göre, davranışın bütün nedeni biyolojik gereksinimlerde yatar. Herhangi bir organizma yaşamını sürdürmek için (ya da yaşamı tehlikeye girdiği için) etkinlikte bulunur. Bununla birlikte biyolojik gereksinimler her zaman davranışı aynı yoğunlukta başlatmadığından başka bir deyişle gereksinimlerle davranışın yoğunluğu arasında doğrusal bir ilişki bulunmadığından Hull kuramına gereksinimleri almamış, dürtü kavramına başvurmuştur.

Hull, dürtü kuramında temel ihtiyaçları biyolojik açıdan ele almakta ve insanların; su, yiyecek, cinsellik, acıdan kaçınma ve hazza ulaşma gibi temel biyolojik ihtiyaçları olduğunu öne sürmektedir. Bu ihtiyaçlar doğuştan olup, eksikliğinde organizmayı harekete geçiren ve canlılığın devamını sağlayan özeliğe sahiptir (Deci et al 2000).

Dürtü uyaranları, davranışı başlatır; açlığın midede yol açtığı olaylar dürtüyü, dürtü de hareketi doğurur. Görüldüğü gibi burada ihtiyaç ve dürtü iç içedir (Yiğenoğlu 2007).

4.2.4. David McClelland'ın başarı ihtiyacı teorisi

Yiğenoğlu (2007)'nin aktardığına göre, Mc Clelland'ın İhtiyaç Teorisi, kişilik üzerinde durur. Ona göre üç tane öğrenilmiş ya da kazanılmış ihtiyaç vardır. Bunlara bilinen ihtiyaçlar denilir. Bu bilinen ihtiyaçlar; başarı ihtiyacı, güç ihtiyacı ve yakın ilişkiler ihtiyacıdır. Kişiler ve milli kültürler bu ihtiyaçların derecesine göre farklılıklar gösterir.

Bu teoriye göre, bazı bireyler sadece başarı için çalışırlar. Çünkü onlar başarıdan zevk alır, iyisini yapmak için yüksek motivasyon içerisine girerler ve onun en iyisini yapmaya çalışırlar. Başarılı bireylerin özellikleri arasında; yüksek hırs, yüksek kişisel standartlar, bir önceki başarıyı aşmaktan zevk almak ve sonuçta büyük oranda zevkle birlikte yüksek bir başarı düzeyine tekrar ulaşmak sayılabilir (Bayraktar 2007).

McClelland'ın belirlediği ilişki kurma, güç kazanma ve başarıma ihtiyaçlarının ifadeleri aşağıda sunulmuştur (Deveci 2007):

Başarı İhtiyacı: Bireylerin kendi ilgi alanlarında en iyi olmak istemeleri ve mükemmelliğe erişme arzusu.

Güç Kazanma İhtiyacı: Kontrolü elde bulundurma ve sağlama. Diğer insanlara oranla daha fazla risk yüklenme.

Bağlılık (İlişki Kurma) İhtiyacı: Diğer kişilerle sıcak, dostça ve sadık ilişkiler kurma.

4.2.5. Clayton Alderfer'in ihtiyaçlar kuramı

İlhan (2009)'ın aktardığına göre; Alderfer (1969), Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi kuramından hareketle bir makalesinde VİG Kuramı'nı (Var olma ihtiyaçları, İlişki ihtiyaçları, Gelişim ihtiyaçları (ERG; Existence needs, Relatedness and Growth)) öne sürmüştür.

ERG kuramı olarak adlandırılan bu kuramın düzeyleri şunlardır (Aytaç 1997):
Varolmak ihtiyaı: Maslow'un fizyolojik ve güvenlik ihtiyacına denk gelmektedir.
İlişki: Sevgi ihtiyaı ve kişisel ilişkilerle ilgili olarak insanın başka insanlarla düşünce ve duygularını paylaşma, saygı ve itibar ihtiyaını kapsar.
Gelişim: Bireysel çaba ile ilgili olarak bireyin kendini gerçekleştirme ihtiyaını içerir. Bir insanın yeteneğini kullanması, mevcut olan potansiyelini ortaya çıkartması da gelişme içerisinde yer alır.

4.2.6. Edward L. Deci ve Richard M. Ryan'ın Öz-belirleme kuramı

Öz-belirleme, bireylerin kendi davranışlarını başlatmada ve düzenlenmede seçim duygusunu yaşamalarıdır (Deci, Connell and Ryan 1989).

Öz-belirleme kuramı, gruplar içerisindeki süreçlerde kişinin bireysel gelişimini anlamak için psikolojik ihtiyaçların anlaşılmasını odağına alan bir kuramdır (Sheldon and Bettencourt 2002). Kuramda insanların özünde tutarlı bir benliğe sahip, psikolojik gelişme eğilimleri olan, yaşantılarını bütünleştirmek ve var olan engellerin üstesinden gelmek için çabalayan, aktif organizmalar olduğu vurgulanmaktadır (<http://Psych.Rochester.Edu/Sdt/Theory.Html>, Erişim tarihi: 10 Ocak 2013).

Psikolojik ihtiyaçlar sosyal ortam ve ilişkilerden bağımsız olarak düşünülemez (Sheldon, Eliot, Kim and Kasser 2001). Doyurulmayan psikolojik ihtiyaçlar ruhsal rahatsızlıkları ortaya çıkarmaktadır (Ryan and Deci 2000a). Bu ihtiyaçlar hayatı sürdürme, gelişme ve sağlık için gereklidir (Kasser and Ryan, 1999).

Gelişme ve büyümeye yönelik olarak hareket eden birey, öz-belirleme kuramına göre belirli bir amaca yönelik olarak davranışta bulunmaktadır. Temel psikolojik ihtiyaçlar, bu amaçları devam ettirme ve başarıyla sonuçlandırmada önem kazanmaktadır (Deci and Ryan 2000).

Öz-belirleme kapsamında ele alınan bu ihtiyaçlar birbirinden kopuk değildir, iç içe yapıdadır. Bahsedilen yapılar kişiye özel olup her bir kişi için ihtiyaçlarını doyurma güdüsü ile ihtiyaçlarının doyurulduğuna ilişkin algılama düzeyi farklılaşmaktadır. Farklılaşma beraberinde bireysel ayrılıkları getirmekte ve kişilerin ihtiyaç doyumunun tarzı, kültürel ortamları içinde yönlendirilmektedir (Özer 2009).

Öz-belirleme kuramı insan davranışlarının üç temel ihtiyaç tarafından idare edildiğini öne sürmektedir. Birincisi; bireyi ilgilendiren konular üzerinde kendi seçimlerini yapma anlamına gelen ‘otonomi-özerklik’ ihtiyacı, ikincisi; yetenekleri kullanma ve onları geliştirme anlamına gelen ‘yeterlik’ ihtiyacı, üçüncüsü; diğer insanlarla birleşme ve sosyal yönden değerli hissetme anlamına gelen ‘ilişki’ ihtiyacıdır (Deci and Ryan 2000).

Bu 3 temel psikolojik ihtiyaç şöyle açıklanmaktadır:

Otonomi-Özerklik:

Özerklik, öz-belirleme kuramı çerçevesindeki anlamıyla en genel olarak kendi davranışlarını düzenleme (self-regulation) ve kendi kendini yönetmeye (selfgovernance) karşılık gelmektedir (Deci and Ryan 1985). Kişisel iradeyle, kendi kendine kararlar alabilme, kendi benlik duygusuyla hareket edebilme ve davranabilme duygusuna işaret etmektedir (Sheldon and Elliot 1998).

Özerklik, içinde davranışları, duyguları ve değerleri barındıran bir yapıya sahiptir (Cihangir-Çankaya 2005).

Özerkliğin engellenmesi ise kültürel yabancılaşmaya, dolayısı ile kişinin hasta olmasına yol açmaktadır (Deci and Ryan 2000).

Yeterlik:

Yeterlik, öz-belirleme kuramı çerçevesindeki en genel anlamıyla kişinin yaptığı bir işten doyum sağlayarak yeteneklerini geliştirmesidir (Deci and Ryan 1985). İstenilen sonuçlara ulaşmada etkili olmak (Reis, Sheldon, Gable, Roscoe and Ryan 2000) ve çevreyle baş ederken kendini yeterli hissetmektir (Ingledeu, Markland and Sheppard 2004). Ayrıca yeterlik, bir işi yapmak için gerekli olan bilgi, güç, beceriye sahip olma ile yapabileceğine ilişkin inançları içerirken, bir yandan da hedef belirleyip istenen sonuçlara ulaşma görevini yerine getirmektir (Cihangir-Çankaya 2005).

Bireyin yaptığı işle ilgili olarak kendisini yeterli hissetmesi, verilen görevleri başarıyla yerine getirebilmesi ve bu konularda kendine güveninin yüksek olması yeterlik ihtiyacının karşılanmasını sağlar (Ryan 1995).

Yeterlik ihtiyacı, bireylerin kapasitelerini en yüksek düzeyde kullanarak başa çıkması gereken meselelerin üstesinden gelmesine kılavuzluk etmesidir. Yeterlik ihtiyacı, öğrenmek için gereken enerjiyi içinde barındırmaktadır. Biyolojik bir ihtiyaç olarak yeterlik hayatta kalma güdüsü iken, duygusal ihtiyaç olarak yeterlik, davranışın doyumla sonuçlanmasıdır. Bunun en yakın örneği çocukların yeni öğrendikleri bir beceriyi yeterlik duygusunu tatmak için sürekli yineleyerek yapmalarındır. Kazanılan yeterliğin tekrar edilmesi o yeterliğin eskimesine ve ilginçliğini yitirmesine neden olmaktadır. Bu durum kişinin sıkılıp yeni becerileri denemesi ve farklı yeterlik duygularını yaşamasına fırsat vermektedir (Deci and Ryan 1985). Yeterlik algısına sahip kişiler amaçlarına başarılı bir şekilde ulaşabilecekleri inancını taşımaktadır (Williams, Gagne, Ryan and Deci 2002).

İlişkili Olma:

Başkaları ile bağlantılı olma, sevme, koruma, sevilme ve korunma arzusuna işaret eder (Sheldon and Eliot 1998). Karşılıklı saygıyı, özeni ve başkalarına ilişkin güven duygusunu gerektirmekte ve duyarlılığı, sıcaklığı ve duygusal kabulü içermektedir (Andersen, Chen and Carter 2000). Birey bu ihtiyacı karşılayabilmek için diğer bireylerle sosyal bir ilişki içinde ve doyurucu etkileşimler içinde bulunmak zorundadır.

Bir gruba ait olma ve onlarla ilişkide olma duygusu en temel ihtiyaçlarımızdan biridir. Grup faaliyetleri ve grup olarak üstlenilen sorumluluklar bireyin bu duygusunu geliştirecektir.

Öz-belirleme kuramına göre yukarıda tanımlanan özerklik, yeterlik ve ilişki ihtiyaçları cinsiyetleri, grupları ya da kültürleri ne olursa olsun tüm insanları ilgilendirmektedir. Eğer bireyler bu ihtiyaçlarını doyurabilirlerse tam olarak fonksiyonda bulunabilirler ve gelişim gösterebilirler. Ancak ihtiyaçların doyumu engellenirse, bireylerin ruh sağlıkları bozulur ve tam olarak fonksiyonda bulunamazlar (Williams, Cox, Hedberg and Deci 2000, <http://Psych.Rochester.Edu/Sdt/Theory.Html>, Erişim tarihi: 10 Ocak 2013).

Bu ihtiyaçların karşılanması oranında da daha sağlıklı olmaktadır ve kendilerini daha iyi hissetmektedirler (Kasser and Ryan 1999, Sheldon and Bettencourt 2002).

Öz-belirleme kuramı psikolojik sağlık ve iyi oluş için bu temel psikolojik ihtiyaçların sadece bir ya da ikisinin karşılanmasının yeterli olmayacağını her üç ihtiyacın da karşılanması gerektiğini belirtmektedir (Deci and Ryan, 2000).

4.4. İş Yaşamında Psikolojik İhtiyaçların Önemi

İnsan, psiko-sosyal bir canlı olarak çeşitli ihtiyaçlara sahiptir. Bu ihtiyaçların bir kısmı fizyolojik ve somut ihtiyaçlardır. Bir kısmı ise daha soyut, gözle görünemeyen ama son derece önem taşıyan ihtiyaçlardır. İşte birey bu ihtiyaç ve arzularını tatmin etmedikçe bir iç dengesizlik durumu ortaya çıkmaktadır. Bireyin arzu ve ihtiyaçlarını belirleyen güdüler kişiseldir. Bunlar sosyal çevre ve kültürün etkisiyle zaman içinde yön değiştirebilir, gücünü kaybedebilir veya artırabilir. Dolayısıyla, kişinin içinde bulunduğu sosyal çevresiyle çelişmeyen arzu ve isteklerinin karşılanması gerekmektedir.

Çalışanların işlerindeki performansları konusunda bilgilendirilmeye ve geri bildirim almaya ihtiyaçları vardır. İnsanın psikolojik ihtiyaçları arasında yer alan, davranışları hakkında bilgilenme dürtüsü, kişinin moralinin iyileşmesine ve kendine olan güveninin artmasına neden olarak kişisel gelişime olanak sağlamaktadır.

Performans değerlendirme, kişi düzeyinde psikolojik bir ihtiyaç olduğu halde, kurum düzeyinde motivasyona yönelik bir ihtiyaçtır. Kişi mevcut eksikliklerini görüp, kendini yenilemeye ve yeni atılımlar yapmaya yönelmektedir. Tek tek kişilerin performanslarının iyileştirilmesi de bir bütün olarak kurumun etkinliğinin arttırılmasını sağlamaktadır. Bunun sonucunda çalışanlara yönelik ödüllendirme politikalarında düzenleme yapılarak, uygulanması gereken maddi ve manevi motivasyonlar belirlenmiş olacaktır (<http://www.memurlar.net/haber/6087>, Erişim tarihi: 12 Mayıs 2013).

Bir işletmede şartların bozulduğunu gösteren en önemli kanıtlardan biri, motivasyonun düşük olmasıdır. İnsanın doğasında isteme, isteklerini arttırma ve yenilik arama vardır. Üstelik insanın davranışlarını yönlendiren istekler kolayca elde edilebileceklerden çok, bir çaba gerektirenler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kişinin arzuları, zaman içerisinde psikolojik veya bazı hallerde fizyolojik ihtiyaç haline getirdiği istekleri karşılanamazsa, ortaya hayal kırıklığı ve mutsuzluk çıkmaktadır (Taşpınar 2006).

Gelişmiş lkeler için “iş yaşamının nasıl daha nitelikli bir hale getirilebileceği” konusu önemli bir sorun haline gelmiştir. Günümüzde insanın sahip olduğu rollerin artması, kişiye önemli sorumlulukların yüklenmesi ve ilişkilerin karmaşıklaşması ruh sağlığını zorlayıcı bir hal almakta, kişiler arası ilişkiler doğrudan insanlarla çalışan bireylerin yaşamında daha da önemli bir yer tutmaktadır. Öğretim elemanlığı, insanlarla en yoğun olarak ilişkilerin yaşandığı alanlardan biridir (Maslach and Jackson 1981).

İş yaşamı, bireyin yaşam alanları içerisinde önemli bir boyutu temsil etmektedir. Bireylerin yaşamlarının önemli bir bölümü işte geçmekte ve iş yaşamında alınan psikolojik doyum genel yaşamı da etkileyebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında iş yaşamında temel psikolojik ihtiyaçların doyurulması büyük önem taşımaktadır.

z-belirleme kuramı, bireylerin işletmelerde ve örgütlerde ihtiyaçlarını doyurmaları durumunda işle ilgili motivasyon düzeylerinin yükseleceğini ve öznel açıdan daha iyi bir konumda olacaklarını savunmaktadır (Deci and Ryan 2000).

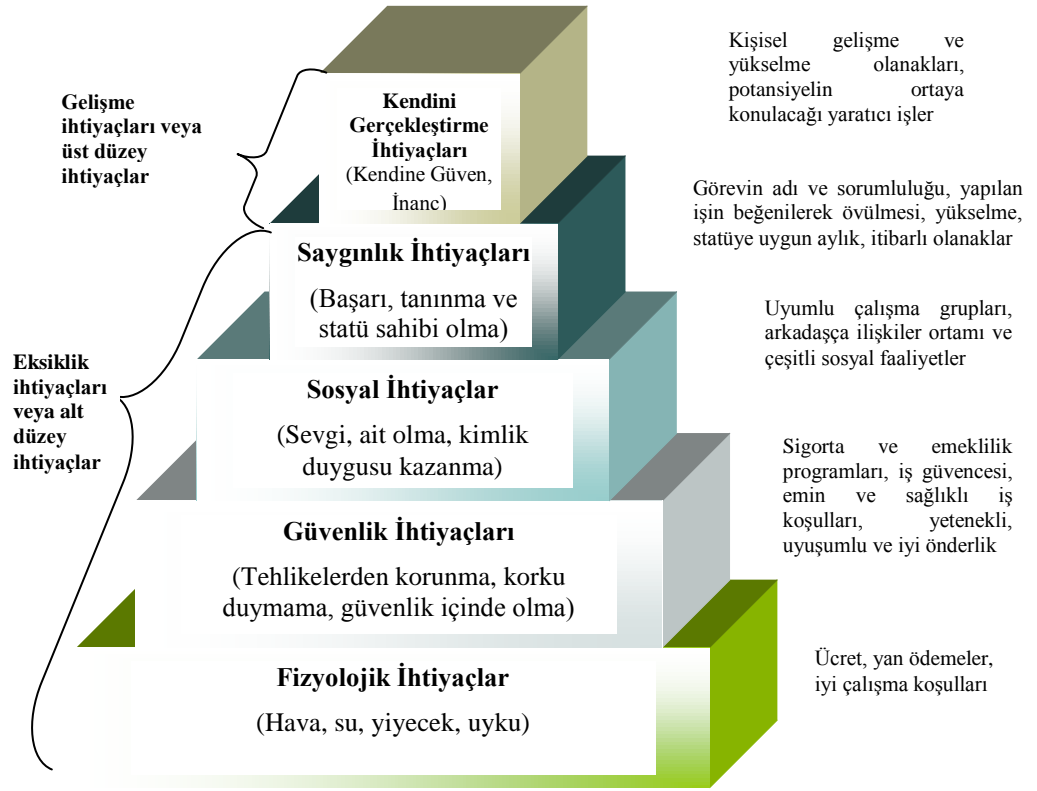
Örneğin bireyler özerklik, yeterlik ve ilişki ihtiyaçlarının karşılanması oranında daha sağlıklı olmaktadır ve kendilerini daha iyi hissetmektedirler (Kasser and Ryan 1999, Sheldon and Bettencourt 2002). Psikolojik ihtiyaçları doyumunun iş yaşamında pek çok olumlu sonucu bulunmaktadır. Örneğin Kasser, Davey and Ryan (1992), bireylerin ihtiyaçlarını doyumaları oranında işe ayırdıkları vakitlerin arttığını bulmuşlardır. Doğan ve Eryılmaz (2012)'ın akademisyenler üzerinde yaptıkları çalışmada bireylerin ihtiyaçlarını doyumalarına paralel olarak, öznel iyi oluş düzeylerinin yükseldiği bulunmuştur. Ilardi ve ark. (1993)'nın çalışma sonuçlarına göre fabrika işçilerinin, iş yerinde ihtiyaçlarını doyumaları oranında işe yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları, özsaygı düzeylerinin yüksek oldukları ve daha az hastalık yaşadıkları bulunmuştur.

Özerklik ihtiyacı, iş yaşamı açısından ele alındığında, bireyin işiyle ilgili inisiyatif alabilmesi, işin nasıl yapılacağı ile ilgili olarak kendisini özgür hissetmesi ve işle ilgili bazı konularda kararlar alabilmesi bu ihtiyacının karşılanmasını sağlamaktadır. İlişki ihtiyacı, diğer insanlar ile bağlantılı olma ve ilişki kurma isteğini içerir. Bireyin iş yaşamındaki çevresiyle ve arkadaşlarıyla, derin, sağlıklı, doyurucu ve güvene dayalı ilişkiler kurması bu ihtiyacının karşılanmasını sağlar (Deci ve Ryan 2000). İlişki ihtiyacı karşılanmazsa çalışma arkadaşlarından soyutlanma ve iş yaşamında yalnızlık gibi durumlar ortaya çıkabilir (Wright, Burt and Strongman 2006). Yeterlik ihtiyacı ise, istenen sonuçları ortaya koymayı ve optimal düzeyde meydan okumaları içerir. Bireyin yaptığı işle ilgili olarak kendisini yeterli hissetmesi, verilen görevleri başarıyla yerine getirebilmesi ve bu konularda kendine güveninin yüksek olması yeterlik ihtiyacının karşılanmasını sağlar (Ryan 1995).

Örgütlerin çalışanların ihtiyaçlarını hangi uygulamalarla karşılayabilecekleri aşağıdaki şekilde belirtilmektedir:

İhtiyaçların Örgütçe Karşılama Yolları

Şekil 3: İhtiyaçların Örgütçe Karşılama Yolları

Kaynak: Can, 1994, s. 162; Hellriegel et al, 1995, s. 175

İnsan davranışlarının yönünü belirleyebilen psikolojik ihtiyaçların meslek faaliyetleri ile de ilgili olması ve bireylerin meslek seçimi kararlarında psikolojik ihtiyaçların rol oynaması beklenmektedir. Meslek faaliyetleri temel ihtiyaçlarla ilişkilidir ve bir meslek, ihtiyaçların doyumuna olanak sağladığı ölçüde kişiye çekici gelecektir. Meslekte doyum, kişinin ihtiyaçları ile bu ihtiyaçlarının karşılanacağını düşündüğü meslekler arasındaki tutarlılık ölçüsünde gerçekleşecektir (Kuzgun 2003). Buna bağlı olarak, meslek olarak akademisyenliği seçmiş olan bireylerin de psikolojik ihtiyaçları açısından farklılaşmaları beklenebilir.

Akademik personelinin psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, iş doyumunun artırılması, iş verimliliklerini ve başarılarını arttırmaları yönünde oldukça önemlidir. Günün üçte birini işte geçiren çalışanların daha verimli çalışabilmeleri, öğrencilerine daha faydalı olabilmeleri için işlerini severek yapmaları, yaptıkları işten memnun olmaları gerekmektedir. Çalışanların işlerinden memnun olmaması, maddi kaynaklarının kısıtlı olması, kendilerine ve çevrelerine ayıracak vakitlerinin

olmaması; çalışanların işlerini severek yapmalarını engellemekte ve verimliliklerinin azalmasına neden olmaktadır.

4.5. Bireylerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Psikiyatri Hemşireliği

Amerikan Hemşireler Birliği tarafından yayınlanan mesleki uygulama standartlarına bakıldığında ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik iki önemli standart bulunmaktadır. Bunlar;

-‘Ruhsal bozuklukların insidansını azaltmak için etkin tedavi ve önleme programlarının planlanması gerekir. Hemşire toplumun tüm üyelerinin ruh sağlığını geliştirecek programlara katılır.’

-‘Hemşire, araştırmalara katılarak ruh sağlığına ve hemşireliğe katkıda bulunur. Her meslek üyesi, deneyimleri ve araştırmaları aracılığıyla uygulamaya yeni ve yaratıcı yaklaşımlar katmak için, ruh sağlığı alanındaki bilgilerini sürekli olarak geliştirme sorumluluğu taşır.’ (Kum 1996).

Bu standartlar doğrultusunda, bireylerin ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi psikiyatri hemşiresinin önemli hizmet alanlarından biridir. Bu hizmeti sunarken toplum ruh sağlığı açısından riskli alanları, sorunları belirlemek ve uygun girişimlerde bulunmak için çalışmalar yapabilmektedir. Bu çalışmalar sonucunda gerekli düzenlemeler yapılmasında hem bireylere hem de kurumlara yönelik önerilerde bulunabilmekte ve bireysel danışmanlık yapabilmektedir (Pektekin 1993).

İş yeri, iş ortamı ve sürdürülen meslek bireyleri ruh sağlığı açısından olumlu veya olumsuz etkilemektedir. Çalışanlar iş ortamlarında çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu sorunların bazıları çalışanların gerek fiziksel gerekse psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmaması sonucu oluşabilmektedir.

Bireylerin temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi ve ne düzeyde karşılandığının belirlenmesi ruh sağlığını koruma ve geliştirmede önemli adımlardan biridir ve bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yapılan girişimler çalışanlarda motivasyonu ve iş verimini arttırabilir. Aynı zamanda bireylerin daha doyumlu çalışmalarına katkıda bulunabilir.

5. GEREÇ VE YÖNTEM

5.1. Araştırmanın Amacı ve Türü

Araştırma, akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla nicel veri toplama tekniği kullanılarak betimleyici ve ilişki arayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

5.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma Haziran 2012 – Nisan 2013 ayları arasında İstanbul ilindeki bir devlet ve bir özel üniversitede ortak olarak bulunan fakültelerde gerçekleştirilmiştir. Bu fakülteler Eğitim, Fen-Edebiyat, Mühendislik, Güzel Sanatlar, İletişim, Sağlık Bilimleri, Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği, Hukuk ve İktisat'tır.

5.3. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

İstanbul'daki bir devlet ve bir özel üniversitedeki ortak fakültelerde 2011-2012 eğitim öğretim yılında görev yapan 2242 akademisyen çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden 156 akademisyen çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmaya katılım oranı %7'dir.

5.4. Araştırmaya Kabul Edilme Kriterleri

- Çalışmaya katılmak için gönüllü olmak.
- Çalışma kapsamına alınan üniversitelerin ilgili fakültelerinde akademisyen olarak görev yapmak.
- Veri toplama araçlarının tamamını doldurmuş olmak.

5.5. Veri Toplama Yöntemi

Çalışma için etik kurul ve çalışılacak kurumlardan gerekli izinler alındıktan sonra bazı fakültelerin dekan sekreterliği, bazı fakültelerin ise web siteleri aracılığı ile akademisyenlerin mail adreslerine ulaşılmıştır. Her üniversite için ayrı veri toplama linki oluşturulmuştur ve çalışmanın yönergesi ile birlikte akademisyenlerin mail adreslerine gönderilerek, veriler elektronik ortamda link yoluyla toplanmıştır. Akademisyenlerin psikolojik ihtiyaçlarla ilgili verileri paylaşmalarında daha objektif

olmalarını sağlamak amacıyla verilerin elektronik ortamda link yoluyla toplanması tercih edilmiştir. Anketler akademisyenlerin kendileri tarafından doldurulmuş olup 2242 akademisyenden 156'sı çalışmaya katılmayı kabul etmiştir.

5.6. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın bağımlı değişkenleri olan temel psikolojik ihtiyaçları ölçmek için 'Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği'; bağımsız değişkenlerle ilgili veri toplamak için ise 'Kişisel Bilgi Formu' kullanılmıştır.

- **Kişisel Bilgi Formu**

Araştırma kapsamında yer alan bağımsız değişkenlerle ilgili bilgi toplamaya uygun olacak şekilde ve akademisyenler hakkında bilgi edinmek amacıyla literatür doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşüne sunulan bu form 13 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular akademisyenlerin; yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sayısı, öğrenim durumu, mesleki kıdem, statü, fakülte, akademik unvan, yönetsel görevin varlığı, gelir düzeyinin yeterliliği, günlük iş yükünün nasıl bulunduğu ve akademisyenliğin isteyerek seçilip seçilmediği gibi değişkenleri kapsamaktadır (Ek 1).

- **Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği**

Bireyin temel olan ihtiyaçlarını saptamak, çeşitli alanlara yönelik gereksinimlerini belirlemek amacıyla uygulanan ve orijinal formunda yedi dereceli 21 ifade bulunan Deci ve Ryan (2000) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Orijinalinde yedili dereceleme tipi kullanılan ölçek Kesici, Üre, Bozgeyikli ve Sünbül tarafından 2003 yılında Türkçe'ye uyarlanırken beşli dereceleme tipi tercih edilmiştir. Bu ölçeğin her bir maddesi bireyin gereksinim duyduğu alanlarla ilgilidir. Ölçek üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bireyin bir boyuta giren maddelerden aldığı puanlar toplanarak, her bir birey için 3 alt boyutta ölçek puanı elde edilmektedir. Bu üç boyut sırasıyla: A) Özerklik İhtiyacı B) Yeterlik İhtiyacı C) İlişki ihtiyaçlarıdır (Deci and Ryan 2000). Ölçek maddeleri; Çok Doğru 5, Doğru 4, Biraz Doğru 3, Doğru Değil 2, Hiç Doğru Değil 1 şeklinde puanlanmaktadır.

Kuramsal olarak her bir madde için puanlama 1 ile 5 arasına değiştiği için ölçeğin özerklik alt boyutundan toplam puan en yüksek 35, en düşük 7'tir. Yeterlik ihtiyacı alt boyutunda toplam puan en yüksek 30, en düşük 6'dir. İlişki alt boyutunda toplam puan en yüksek 40, en düşük 8'dir. Puan arttıkça birey daha fazla psikolojik ihtiyacının karşılandığını hissetmekte, düştükçe psikolojik ihtiyaç hissetmektedir. Örneğin yeterlik boyutunda kişinin puanının yüksek olması, kişinin kendini yeterli hissettiği anlamına gelmektedir. Ölçeğin boyutlarına göre madde dağılımları aşağıda verilmiştir;

Özerklik ihtiyacı: Bireyin insanlarla ilişki kurarken kendini güvende hissetme ve sosyal ilişkilerinde diğerlerinden bağımsız olma arzusunu kapsamakta ve 1., 4., 8., 11., 14., 17. ve 20. maddeler olmak üzere toplam 7 maddeden oluşmaktadır.

Yeterlik ihtiyacı: Yapılması gereken eylemlerin uygulanmasında nasıl etkin olunacağını ortaya koymaktadır. Bu faktör 3., 5., 10.,13., 15. ve 19. maddeler olmak üzere toplam 6 maddeden oluşmaktadır.

İlişki ihtiyacı: Kişisel ilişkilerle ilgili olarak insanın başka insanlarla düşünce ve duygularını paylaşmasını, çevredeki diğer kişilerle yakın ilişkiler kurulmasını, kurulan bu yakın ilişkilerin tatmin edici olmasını kapsayan bu faktör 2., 6., 7., 9., 12., 16., 18. ve 21. maddeler olmak üzere toplam 8 maddeden oluşmaktadır.

Ölçeğin 3., 4., 7., 11., 15., 16., 18., 19. ve 20. maddeleri ters maddelerdir.

Ölçeğin geçerliği, alt boyutlar ve ölçeğin bütünü ile ilgili uzman görüşlerine başvurularak sağlanmıştır. Ölçeğin dış geçerliği Edwards Kişisel Tercih Envanteri'nin "Başarma", "Özerklik" ve "Yakınlık" alt ölçekleri ile Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği'nin "Yeterlik", "Özerklik" ve "İlişki" alt ölçekleri arasında korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiş ve ölçeğin 3 boyutunun da Edwards Kişisel Tercih Envanteri ile ilişkili olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Ölçeğin Cronbach-Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve tüm ölçek için 0.76, özerklik alt boyutu için 0.73, yeterlik alt boyutu için 0.61 ve ilişki alt boyutu için 0.73 olarak bulunmuştur (Kesici ve ark 2003).

Bu araştırma kapsamında toplanan veriler ile iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış; tüm ölçek için 0.84, özerklik alt boyutu için 0.76, yeterlik alt boyutu için 0.56 ve ilişki alt boyutu için 0.72 olarak bulunmuştur.

5.7. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma) kullanılmıştır.

Verilerin normal dağılım uygunluğuna bakılmış ve normal dağılıma uygun olduğu belirlenmiştir. Ancak bazı değişkenler (görev yapılan üniversite, cinsiyet, öğrenim durumu, akademik unvan, mesleki kıdem, statü, akademisyenliği isteyerek seçme durumu, gelir düzeyi) için veriler normal dağılım göstermemiştir. Bu verilerin analizinde non-parametrik yöntemler kullanılmıştır.

Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki fark t-testi ile analiz edilmiştir. Gruplara düşen kişi sayısı 30'un altında olduğu durumlarda karşılaştırma analizlerinde Kruskal Wallis H-Testi ve Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. İki'den fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında Tek yönlü (One way) Anova testi uygulanmıştır. Farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için ileri analizde Mann Whitney-U testi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Analizlerde $p < 0.05$ düzeyindeki değerler istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

5.8. Araştırmanın Etik Yönleri

Araştırmanın yapılabilmesi için Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı (Ek 4) ve ilgili fakültelerden gerekli izinler (Ek 5) alınarak akademisyenlere gerekli açıklamalar yönerge ile belirtilerek elektronik ortamdan gönderilmiştir.

5.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Psikolojik ihtiyaçlarla ilgili veriler, araştırmada kullanılan ‘Temel Psikolojik Ölçeği’nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
2. Çalışma evreninin bir devlet ve bir özel üniversite ile sınırlı olması, sonuçların ulusal ve benzeri daha geniş topluluklara genellenebilirliğini kısıtlamaktadır.
3. Akademisyenler üzerinde yapılan bu araştırmanın sonuçları diğer illerdeki fakülte akademisyenlerine popülasyon benzerliği oranında genellenebilir.
4. Özel üniversitenin Hukuk Fakültesi dekanlığı çalışmanın yapılmasını kabul etmediği için hukuk fakültesi akademisyenleri çalışmaya dâhil edilmemiştir.
5. Bu grup için ölçeğin yeterlik alt boyut iç tutarlılık kat sayısı düşük (0.56) bulunmuştur.

6. BULGULAR

6.1. Akademisyenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri ile Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutları

Bu bölümde, akademisyenlerden kişisel ve mesleki özelliklerine ilişkin elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 2. Akademisyenlerin Kişisel Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler n:156	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	108	69,2
	Erkek	48	30,8
Yaş	23-30 Yaş	35	22,4
	31-42 Yaş	68	43,6
	43 Yaş Ve üzeri	53	34,0
Medeni Durumu	Evli	85	54,5
	Bekar	71	45,5
Çocuk Sayısı	Çocuk Yok	79	50,6
	1 Çocuk	45	28,8
	2 Çocuk	32	20,5
Öğrenim Durumu	Lisans	10	6,4
	Yüksek Lisans	32	20,5
	Doktora	114	73,1
Gelir Düzeyi	Yeterli Değil	82	52,6
	Kısmen Yeterli	57	36,5
	Yeterli	17	10,9

Akademisyenlerin kişisel özellikleri incelendiğinde; %69,2'nin kadın, %43,6'sının 31-42 yaş aralığında olduğu, %54,5'inin evli ve %73,1'inin doktora öğrenimi yaptığı, %50,6 sının çocuğunun olmadığı ve %52,6'sının gelir durumunun yeterli olmadığı belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Akademisyenlerin Mesleki Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler n:156		Frekans (n)	Yüzde (%)
Görev yaptığı üniversite	Devlet Üniversitesi	121	77,6
	Özel Üniversite	35*	22,4
**Fakülte	Diş Hekimliği Fakültesi	5	3,2
	Eczacılık Fakültesi	13	8,3
	Eğitim Fakültesi	18	11,5
	Fen-edebiyat Fakültesi	14	9,0
	Güzel Sanatlar Fakültesi	13	8,3
	Hukuk Fakültesi	6	3,8
	İktisat Fakültesi	15	9,6
	İletişim Fakültesi	12	7,7
	Mühendislik Fakültesi	6	3,8
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	29	18,6
	Tıp Fakültesi	25	16,0
Akademik Unvan	Prof.	29	18,6
	Doçent	20	12,8
	Yrd.Doç.Dr	35	22,4
	Öğretim Görevlisi	15	9,6
	Araştırma Görevlisi	57	36,5
Mesleki Kıdem	1 Yıldan Az	12	7,7
	1-3 Yıl	27	17,3
	4-6 Yıl	16	10,3
	7-10 Yıl	16	10,3
	11 Yıl Ve üzeri	85	54,5
Statü	Daimi Kadrolu	135	86,5
	Kısmi Kadrolu	21	13,5
Yönetmel Görevinin Olma Durumu	Evet	54	34,6
	Hayır	102	65,4
Akademisyenliği İsteyerek Seçme Durumu	Evet	149	95,5
	Hayır	7	4,5
Günlük İş Yükünü Değerlendirme Düzeyi	Normal	75	48,1
	Fazla	51	32,7
	Çok Fazla	30	19,2

*Hukuk Fakültesi dışında **Her iki üniversite toplamı

Akademisyenlerin mesleki özellikleri incelendiğinde; %36,5'inin araştırma görevlisi, %34,6'sının yönetsel görevinin olduğu ve %54,5'inin 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeminin olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu (%95,5) akademisyenliği isteyerek seçtiklerini belirtmişlerdir (Tablo 3).

Tablo 4: Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyut Puan Ortalamaları

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Ort	SS	Min.	Max.
Özerklik	23,744	4,446	9,000	33,000
Yeterlik	21,801	2,983	14,000	30,000
İlişki	29,494	4,413	12,000	40,000

Araştırmaya katılan akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde, özerklik puan ortalamasının $23,744 \pm 4,446$; yeterlik puan ortalamasının $21,801 \pm 2,983$; ilişki puan ortalamasının $29,494 \pm 4,413$ olduğu belirlenmiştir (Tablo 4).

6.2. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Kişisel ve Mesleki Özelliklerine Göre Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tablo 5. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Cinsiyet	N	Ort	SS	Z*	p
Özerklik	Kadın	108	23,917	4,384	-0,951	0,341
	Erkek	48	23,354	4,606		
Yeterlik	Kadın	108	21,768	2,991	-0,379	0,705
	Erkek	48	21,875	2,994		
İlişki	Kadın	108	29,935	4,460	-2,108	0,035
	Erkek	48	28,500	4,182		

*Mann-Whitney U

Araştırmaya katılan akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutları cinsiyete göre incelenmiş, özerklik ve yeterlik puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmazken ($p>0.05$); ilişki alt boyutunda iki grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($Z= -2,108$; $p=0,035$). Kadın akademisyenlerin ilişki puan ortalaması ($X=29,935$), erkek akademisyenlerin ilişki puan ortalamasından ($X=28,500$) yüksek bulunmuştur (Tablo 5).

Tablo 6. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Yaş	N	Ort	SS	F	p
Özerklik	23-30 Yaş	35	23,400	3,623	1,982	0,141
	31-42 Yaş	68	23,162	4,907		
	43 Yaş Ve üzeri	53	24,717	4,222		
Yeterlik	23-30 Yaş	35	22,029	3,195	0,964	0,384
	31-42 Yaş	68	21,427	2,820		
	43 Yaş Ve üzeri	53	22,132	3,045		
İlişki	23-30 Yaş	35	28,486	4,280	1,511	0,224
	31-42 Yaş	68	29,500	4,393		
	43 Yaş Ve üzeri	53	30,151	4,482		

Akademisyenlerin yaş gruplarına göre özerklik, yeterlik, ilişki alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 6).

Tablo 7. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Medeni Durum	N	Ort	SS	t	p
Özerklik	Evli	85	23,882	4,767	0,425	0,671
	Bekar	71	23,578	4,056		
Yeterlik	Evli	85	21,977	2,747	0,802	0,424
	Bekar	71	21,591	3,250		
İlişki	Evli	85	29,529	4,550	0,111	0,912
	Bekar	71	29,451	4,275		

Tablo 7’de görüldüğü üzere, akademisyenlerin özerklik, yeterlik, ilişki alt boyut puan ortalamaları arasında medeni duruma göre istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 8. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Çocuk Sayısına Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Çocuk Sayısı	N	Ort	SS	F	P
Özerklik	Çocuk Yok	79	23,075	4,469	2,960	0,055
	1 Çocuk	45	23,800	3,739		
	2 Çocuk	32	25,312	5,006		
Yeterlik	Çocuk Yok	79	21,354	3,055	1,857	0,160
	1 Çocuk	45	22,177	2,871		
	2 Çocuk	32	22,375	2,871		
İlişki	Çocuk Yok	79	28,962	4,670	1,469	0,233
	1 Çocuk	45	29,711	3,776		
	2 Çocuk	32	30,500	4,522		

Akademisyenlerin çocuk sayısına göre özerklik, yeterlik, ilişki alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 8).

Tablo 9. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Öğrenim Durumu	N	Ort	SS	χ^2_{K-W}	P
Özerklik	Lisans	10	22,800	2,098	2,097	0,350
	Yüksek Lisans	32	23,156	4,509		
	Doktora	114	23,991	4,577		
Yeterlik	Lisans	10	20,600	2,591	2,811	0,245
	Yüksek Lisans	32	21,406	3,723		
	Doktora	114	22,017	2,765		
İlişki	Lisans	10	28,700	4,347	1,409	0,494
	Yüksek Lisans	32	29,312	4,693		
	Doktora	114	29,614	29,61		

Akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarının öğrenim durumuna göre ortalamaları incelenmiş, Tablo 9’da görüldüğü üzere özerklik, yeterlik, ilişki puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 10. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Gelir Düzeyi	N	Ort	SS	χ^2_{K-W}	p
Özerklik	Yeterli Değil	82	23,439	4,725	6,463	0,040
	Kısmen Yeterli	57	23,421	4,026		
	Yeterli	17	26,294	3,738		
Yeterlik	Yeterli Değil	82	21,926	3,070	1,431	0,489
	Kısmen Yeterli	57	21,526	2,947		
	Yeterli	17	22,117	2,759		
İlişki	Yeterli Değil	82	29,548	4,795	1,259	0,533
	Kısmen Yeterli	57	29,122	3,996		
	Yeterli	17	30,470	3,859		

Araştırmaya katılan akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutları gelir düzeyine göre incelenmiş, yeterlik ve ilişki puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmazken ($p>0.05$); özerklik alt boyutunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($\chi^2_{K-W} = 6,463$; $p=0,040$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan ileri analiz sonucunda farklılığın gelir düzeyi yeterli olan akademisyenler lehine olduğu bulunmuştur (Tablo 10).

Tablo 11. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Görev Yapılan Üniversiteye Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Görev yapılan Üniversite	n	Ort	SS	Z*	p
Özerklik	Devlet Üniversitesi	121	23,421	4,479	-1.368	0,171
	Özel Üniversite	35	24,857	4,202		
Yeterlik	Devlet Üniversitesi	121	21,727	2,878	-0.618	0,537
	Özel Üniversite	35	22,057	3,351		
İlişki	Devlet Üniversitesi	121	29,074	4,393	-2.194	0,028
	Özel Üniversite	35	30,943	4,228		

*Mann-Whitney U

Araştırmaya katılan akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutları görev yaptığı üniversiteye göre incelenmiş, özerklik ve yeterlik puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmazken ($p>0.05$); ilişki alt boyutunda iki grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($Z= -2.194$; $p=0,028$). Özel üniversitede görev yapan akademisyenlerin ilişki puan ortalaması ($X=30,943$), devlet üniversitesinde görev yapan akademisyenlerin ilişki puan ortalamasından ($X=29,074$) yüksek bulunmuştur (Tablo 11).

Tablo 12. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Akademik Unvana Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Akademik Unvan	N	Ort	SS	χ^2_{k-w}	p
Özerklik	Prof.	29	24,931	4,061	2,295	0,682
	Doçent	20	23,200	4,200		
	Yrd.doç.	35	23,685	5,268		
	Öğretim Görevlisi	15	23,400	4,748		
	Araştırma Görevlisi	57	23,456	4,128		
Yeterlik	Prof.	29	21,551	2,733	4,312	0,365
	Doçent	20	21,900	2,654		
	Yrd.doç.	35	22,428	2,535		
	Öğretim Görevlisi	15	20,600	4,171		
	Araştırma Görevlisi	57	21,824	3,094		
İlişki	Prof.	29	30,517	4,239	3,479	0,481
	Doçent	20	29,850	3,392		
	Yrd.doç.	35	29,314	5,080		
	Öğretim Görevlisi	15	28,533	4,406		
	Araştırma Görevlisi	57	29,210	4,423		

Akademisyenlerin akademik unvanlarına göre özerklik, yeterlik, ilişki alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 12).

Tablo 13. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Mesleki Kıdeme Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Mesleki Kıdem	N	Ort	SS	χ^2_{k-w}	p
Özerklik	1 Yıdan Az	12	23,000	4,023	2,796	0,593
	1-3 Yıl	27	23,370	3,364		
	4-6 Yıl	16	23,562	4,147		
	7-10 Yıl	16	22,437	5,329		
	11 Yıl Ve üzeri	85	24,247	4,690		
Yeterlik	1 Yıdan Az	12	22,250	3,306	6,921	0,140
	1-3 Yıl	27	20,851	3,655		
	4-6 Yıl	16	21,750	2,436		
	7-10 Yıl	16	20,625	3,263		
	11 Yıl Ve üzeri	85	22,270	2,661		
İlişki	1 Yıdan Az	12	30,000	4,592	9,592	0,048
	1-3 Yıl	27	28,037	3,927		
	4-6 Yıl	16	27,812	3,816		
	7-10 Yıl	16	28,437	6,335		
	11 Yıl Ve üzeri	85	30,400	4,042		

Mesleki kıdem değişkenine göre akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından özerklik ve yeterlik ile grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmazken ($p>0.05$); ilişki ile grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($\chi^2_{k-w} = 9,592$; $p=0,048$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda farklılığın mesleki kıdemi 11 yıl ve üzeri olan akademisyenler lehine olduğu bulunmuştur (Tablo 13).

Tablo 14. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Statüye Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Statü	N	Ort	SS	Z*	p
Özerklik	Daimi Kadrolu	135	23,592	4,539	-1,312	0,189
	Kısmi Kadrolu	21	24,714	3,744		
Yeterlik	Daimi Kadrolu	135	21,814	2,968	-0,037	0,971
	Kısmi Kadrolu	21	21,714	3,149		
İlişki	Daimi Kadrolu	135	29,266	4,325	-1,284	0,199
	Kısmi Kadrolu	21	30,952	4,801		

*Mann-Whitney U

Akademisyenlerin özerklik, yeterlik, ilişki alt boyut puan ortalamalarının statü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 14).

Tablo 15. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Yönetel Görevinin Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Yönetel Görev	N	Ort	SS	t	p
Özerklik	Evet	54	24,814	4,135	2,217	0,028
	Hayır	102	23,176	4,519		
Yeterlik	Evet	54	22,240	2,920	1,342	0,181
	Hayır	102	21,568	3,003		
İlişki	Evet	54	30,444	4,509	1,976	0,050
	Hayır	102	28,990	4,299		

Yönetel görevin olma durumuna göre akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından yeterlik puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmazken ($p>0,05$), özerklik ($t=2,217$; $p=0,028$) ve ilişki ($t=1,976$; $p=0,05$) alt boyutlarında grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Yönetel görevi olan akademisyenlerin özerklik puanları ($X=24,814$) ve ilişki puanları ($X=30,444$) yönetel görevi olmayan akademisyenlerin özerklik ($X=23,176$) ve ilişki ($X=28,990$) puanlarından yüksek bulunmuştur (Tablo 15).

Tablo 16. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Akademisyenliği İsteyerek Seçme Durumuna Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Akademisyenliği İsteyerek Seçme	N	Ort	SS	Z*	p
Özerklik	Evet	149	23,812	4,461	-0,944	0,345
	Hayır	7	22,285	4,152		
Yeterlik	Evet	149	21,852	2,965	-0,913	0,361
	Hayır	7	20,714	3,402		
İlişki	Evet	149	29,550	4,429	-0,764	0,445
	Hayır	7	28,285	4,192		

*Mann-Whitney U

Tablo 16’da görüldüğü üzere akademisyenlerin özerklik, yeterlik, ilişki puan ortalamaları ile akademisyenliği isteyerek seçme durumu değişkenine göre grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 17. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Günlük İş Yükünü Değerlendirme Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Ölçek Alt Boyutları n: 156	Günlük İş Yükü	N	Ort	SS	F	p
Özerklik	Normal	75	24,253	4,694	0,969	0,382
	Fazla	51	23,196	4,219		
	Çok Fazla	30	23,400	4,174		
Yeterlik	Normal	75	22,160	2,950	1,045	0,354
	Fazla	51	21,470	3,068		
	Çok Fazla	30	21,466	2,909		
İlişki	Normal	75	29,840	4,929	1,056	0,350
	Fazla	51	29,588	3,796		
	Çok Fazla	30	28,466	3,980		

Akademisyenlerin özerklik, yeterlik, ilişki puan ortalamaları ile günlük iş yükünü değerlendirme düzeyi değişkenine göre grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 17).

7. TARTIŞMA

7.1. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyut Ortalamalarına Yönelik Bulguların Tartışması

Araştırmaya katılan akademisyenlerin psikolojik ihtiyaç alt boyutlarının ortalamaları incelendiğinde, özerklik alt boyut ortalamasının $23,744 \pm 4,446$; yeterlik alt boyut ortalamasının $21,801 \pm 2,983$; ilişki alt boyut ortalamasının $29,494 \pm 4,413$ olduğu saptandı. Bu puan ortalamalarının maksimum değerlere yakın olduğu görülmektedir.

Ölçeğe göre alınan puan yükseldikçe psikolojik ihtiyacın daha iyi karşılandığı göz önünde bulundurulursa akademisyenlerin kendilerini özerk ve yeterli hissettikleri, aynı zamanda çevrelerindeki bireylerle kurduğu ilişkileri olumlu algıladıkları anlaşılmakta; kendi seçimlerini yapmada, yeteneklerini kullanma ve geliştirme alanında olumlu davranış sergiledikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Doğan ve Eryılmaz (2012)'in akademisyenlerle yaptığı çalışmada “ilişki ” alt boyut ortalamasının $22,27 \pm 4,29$; “yeterlik” alt boyut ortalamasının $25,62 \pm 3,50$; “özerklik” düzeyinin ortalamasının $20,51 \pm 3,45$ olduğu saptanmıştır. Bu bulgular çalışmamızla paralellik göstermektedir.

7.2. Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaç Alt Boyutlarının Kişisel ve Mesleki Özelliklerine Göre Ortalamalarına Yönelik Bulguların Tartışması

Çalışmada akademisyenlerin kişisel ve mesleki özelliklerine göre temel psikolojik ihtiyaçların doyum düzeylerine bakılmış ve farklı sonuçlar elde edilmiştir.

Akademisyenlerin cinsiyetine göre temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından özerklik ve yeterlik ihtiyaçlarında anlamlı bir farklılık bulunmamış ancak ilişki ihtiyacında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Puan ortalamalarına baktığımızda erkek akademisyenlerin ilişki puan ortalaması kadın akademisyenlere göre daha düşük bulunmuştur (Tablo 5). Buna göre erkek akademisyenlerin kadın akademisyenlere göre ilişki ihtiyacının yüksek olduğu söylenebilir. Ersoy (2009) toplum içerisinde cinsiyetle alakalı tutum ve davranışların meydana gelmesinde etkili

olan faktörleri belirttiği bir makalesinde kadınların farklı bir psikolojik ve zihni organizasyonları bulunduğu, ilişkilerinde daha duygusal, destekleyici ve kişisel açıklık taraftarı olduklarına; erkeklerin ise ilişkilerinde ikili gerekliliklere daha çok eğilirken nispeten şahsi olmayan dostluk ve topluluk ilişkilerine önem verdiklerine işaret etmektedir. Çalışmamızda temel psikolojik ihtiyaçlardan ilişki boyutunda kadın erkek arasındaki anlamlı farklılığa cinsiyetler arası bu farklı tutum ve davranışların neden olduğu düşünülebilir.

Literatürde cinsiyet değişkenine göre psikolojik ihtiyaçlardan özerklik ve yeterlik ihtiyacının (Kesici ve ark. 2003, Uysal 2006, Çankaya 2009, Halmatov 2007, Arslanoğlu, Tekin, Arslanoğlu ve Özmutlu 2010, Çelikkaleli ve ark. 2005, Özaydın 2011) farklılaşmadığına yönelik çalışmalar bulunurken, Uysal (2006) 'ın öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarına ilişkin yaptığı araştırmasında; cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin ilişki ihtiyaçları arasında erkekler lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Çelikkaleli ve Gündoğdu (2005) üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada ilişki ihtiyacında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğunu bulmuştur. Çankaya (2009)'nın öğrencilerle yaptığı çalışmada ise ilişkili olma ihtiyacı kızların lehine anlamlı bir farklılık göstermiştir. Özaydın 'a (2011) göre de cinsiyet değişkeni açısından erkek öğrencilerin ilişki ihtiyacı kız öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Dünyadaki hızlı gelişme, toplumun her katmanında etkisini göstermekte ve kadınların da üretken bir birey olarak yaşama katılmasını zorunlu hale getirmiştir. Çalışmamızda akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre yeterlik, özerklik alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmaması günümüzde her iki cinsin eşit oranda çalışma hayatında yer almasından kaynaklanıyor olabilir. İlişki alt boyutunda anlamlı bir farklılık ortaya çıkması ise kadın akademisyenlerin kendilerini daha fazla geliştirme fırsatını yakalamalarından ve çalışma grubumuzun çoğunluğunu oluşturmasından kaynaklanıyor olabilir.

Yaş değişkeni bakımından akademisyenlerin özerklik, yeterlik ve ilişki değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Akademisyenlerin çoğu aynı gelişme döneminde (yetişkinlik dönemi) olduğu için bu farklılık görülmeyebilir. Aynı zamanda temel psikolojik ihtiyaçların doğuştan gelen ihtiyaçlar olduğu

belirtilmektedir (Bayraktar ve Kuru 2007). Bu açıdan her yaş grubunda bu ihtiyaçların karşılanması önem kazanmakta olup yaşa göre temel psikolojik ihtiyaçların farklılaşmadığı söylenebilir. Bu bulgu Bayraktar (2007)'ın ve Annaberdiyev (2006)'in yaptığı çalışmalarla paralellik gösterirken; Yiğit (2012)'in çalışmasında özerklik ihtiyacının öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği bulunmuştur. Öğretmenlerin psikolojik ihtiyaçları, öğrencileri motive ve kontrol etme düzeylerine ilişkin Sünbül ve arkadaşları (2003)'nın yaptığı araştırma sonucuna göre ise; öğretmenlerin yaşları ile özerklik, yeterlik ve ilişki ihtiyaçları arasında anlamlı fakat ters yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bayraktar ve Kuru (2007)'nin yaptıkları çalışmada özerklik ve ilişki ihtiyaçlarının güreş hakemlerinin yaşlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermezken; yeterlik ihtiyacı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yaş değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaçların farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin farklı bulgular olması sebebi ile yapılacak yeni çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Akademisyenlerin öğrenim durumu değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaçlardan özerklik, yeterlik, ilişki arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Genel olarak akademik ortamda gereksinim alanlarının ve düzeninin aynı olabileceği düşünüldüğü için bu farklılık görülmeyebilir. Çalışmamızla paralel olarak Arslanoğlu ve ark. (2010)'nın yaptığı çalışmada voleybol hakemlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaçlardan özerklik, yeterlik ve ilişki ihtiyacı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Akademisyenlerin medeni durumları ve çocuk sahibi olma durumlarına göre temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından özerklik, yeterlik ve ilişki arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Akademisyenlerin gelir düzeyi değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından yeterlik ve ilişki arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken; özerklik ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Puanlara baktığımızda gelir düzeyini yeterli olarak değerlendiren akademisyenlerin sıra ortalaması $X = 26,294$ iken yeterli değil olarak değerlendiren akademisyenlerin sıra ortalaması $X = 23,439$ 'dur (Tablo 10). Bu sonuca göre gelir düzeyi yeterli olan akademisyenlerin kendilerini daha özerk hissettikleri söylenebilir ve ekonominin psikolojik ihtiyaçların doyurulmasında

önemli ve etkili olduğunu gösterebilir. Bayraktar (2011)'ın güreş eğitim merkezindeki sporcularla yaptığı çalışmada gelir düzeyinin ihtiyaçları karşılamada önemli olduğuna yönelik benzer sonuçlar bulunmuştur.

Akademisyenlerin mesleki özelliklerinden görev yaptığı üniversiteye göre temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından ilişki ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Puan ortalamalarına baktığımızda devlet üniversitesindeki akademisyenlerin ilişki puan ortalaması özel üniversitedeki akademisyenlere göre daha düşük bulunmuştur (Tablo 11). Bu sonuca göre özel üniversitedeki akademisyenlerin devlet üniversitesindeki akademisyenlere göre ilişki düzeylerinin daha iyi olduğu söylenebilir. Psikolojik ihtiyaçlar sosyal ortam ve ilişkilerden bağımsız değildir (Sheldon et al 2001). Araştırma iki farklı üniversitede yapılmıştır. Bu üniversitelerdeki sosyal ortamlar ve kişilerarası ilişkilerin niteliği farklılık gösterebilir. Dolayısıyla temel psikolojik ihtiyaçların doyurulmasına izin veren veya engelleyen kişilerarası ilişki niteliğinin farklılığı bulgularının da farklı olmasının nedeni olabilir. Bayraktar (2011)'ın çalışmasında sosyal çevre (köy, ilçe, il) değişkeninin özerklik ihtiyacını etkilediğini bulması, aynı şekilde Çelikkaleli, Gökçakan ve Çapri (2005)'nin öğrencilerle yaptığı çalışmada temel psikolojik ihtiyaçların liselere göre farklılaştığı sonucu sosyal ortam ve ilişkilerin niteliğinin farklılığı bakımından çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Akademisyenlerin mesleki kıdem değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından özerklik ve yeterlik arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken; ilişki ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Puanlara baktığımızda 11 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan akademisyenlerin ilişki puan ortalaması diğer grup ortalamalarına göre yüksektir (Tablo 13). Mesleki kıdem arttıkça akademisyenlerin daha fazla tecrübeye sahip oldukları ve çevrelerindeki kişilerle daha iyi bir iletişim ortamı sergiledikleri söylenebilir. Yapılan çalışmalarda da mesleki yılın özellikle özerklik ve ilişki ihtiyaçlarını farklılaştırdığı belirtilmiştir (Bayraktar ve Kuru 2007, Bayraktar 2007)

Akademisyenlerin yönetsel görevin olma durumu değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaçlardan özerklik ve ilişki ihtiyaçları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ortalama değerlere baktığımızda yönetsel görevi olan akademisyenlerin özerklik ve ilişki puanları yönetsel görevi olmayan akademisyenlerin özerklik ve ilişki puanlarına göre yüksektir (Tablo 15). Bu sonuca göre yönetsel görevi olan akademisyenler kendilerini yönetsel görevi olmayan akademisyenlere göre çevrelerindeki kişilerle daha iyi bir iletişim ortamı sergiledikleri ve daha özerk hissettikleri söylenebilir. Her yöneticinin özerkliğe sahip olması gerekir (tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/FileUpload/yayinlar/ISICREV3.doc, Erişim tarihi: 1 Eylül 2013). Bu çalışma bulgusu, alanyazınla bu noktada paralellik göstermektedir.

Akademisyenlerin akademik unvan, statü, akademisyenliği isteyerek seçme durumu ve günlük iş yükünü değerlendirme düzeyi değişkenlerine göre de temel psikolojik ihtiyaç alt boyutlarından özerklik, yeterlik ve ilişki arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun nedeni olarak çalışmamızda akademisyenliğin %95 oranında isteyerek seçilmesi gösterilebilir.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaçların belirlenmesi ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesine yönelik yapılan bu çalışmanın sonuçlarına göre;

1. Akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaçların her üç alt boyutunda ortalamaları maksimum değerlere yakın olduğu görülmektedir.
2. Temel psikolojik ihtiyaçlardan özerklik yönetsel görevin olma durumu ve gelir düzeyi; ilişki ise görev yapılan üniversiteye, cinsiyet, yönetsel görevin olma durumu ve mesleki kıdem değişkenlerine göre değişmektedir.
3. Akademisyenlerin psikolojik ihtiyaçları yaş, medeni durum, çocuk sayısı, öğrenim durumu, akademik unvan, statü, akademisyenliği isteyerek seçme durumu ve günlük iş yükünü değerlendirme düzeyi değişkenlerine göre farklılık göstermemektedir.
4. Kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere göre; özel üniversitedeki akademisyenlerin devlet üniversitesindeki akademisyenlere göre; yönetsel görevi olan akademisyenlerin yönetsel görevi olmayan akademisyenlere göre ve mesleki kıdemi 11 yıl ve üzeri olan akademisyenlerin diğer gruplara göre ilişki düzeyleri daha iyidir.
5. Gelir düzeyi yeterli olan akademisyenler ve yönetsel görevi olan akademisyenler kendilerini daha özerk hissetmektedirler.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda;

- Akademisyenlerin psikolojik ihtiyaçlarının farklılaşmasından dolayı bu konuda daha geniş gruplarda daha fazla çalışmanın yapılması,
- Akademisyenlerde psikolojik ihtiyaçların başka değişkenler açısından da incelenmesi,
- Bu konuda yapılacak çalışmalarda veri toplamada elektronik ortam dışında başka bir yöntem kullanılarak sonuçların karşılaştırılması
- Psikolojik ihtiyaçlar bireylerin davranışı üzerinde etkili olduğu için, akademisyenlerin psikolojik ihtiyaçları ve yaşam yönelim biçimleri ile ilgili araştırmaların da yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Alderfer CP. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. *Organizational Behavior and Human Performance*, 4(2):142-175. İçinde: İlhan T. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Uyum Modeli: Yaşam Amaçları, Temel Psikolojik İhtiyaçlar ve Öznel İyi Oluş. G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Andersen S, Chen S, Carter C. (2000). Fundamental Human Needs: Making Social Cognition Relevant. *Psychological Inquiry*, 11(4):269-276.
- Annaberdiyev D. (2006). Türkiye de Eğitim Gören Türki Cumhuriyetler ve Türk Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Yardım Arama Tutumları, Psikolojik İhtiyaçları ve Psikolojik Uyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, (Danışman: Yard. Doç. Dr. M Özekes).
- Arık İA. (1996). Motivasyon ve Heyecana Giriş, Çantay Kitabevi, s. 2.
- Arslanoğlu E, Tekin M, Arslanoğlu C, Özmutlu İ. (2010). Voleybol hakemlerinin çeşitli değişkenlere göre kaygı ve temel psikolojik ihtiyaç düzeylerinin incelenmesi (Ankara ili örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2):985-995.
- Ay Z. (2007). Sanayi İşletmelerinde Motivasyon ve Ülkemizdeki Motivasyon Uygulamaları, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (Danışman: Yard. Doç. Dr. A Karaman).
- Aytaç S. (1997). Çalışma Yaşamında Kariyer Yönetimi Planlaması Geliştirilmesi Sorunları. 1. Baskı, Epsilon Yayınları, İstanbul, s.30-51.
- Baard PP, Deci EL, Ryan RM. (2004). Intrinsic need satisfaction: A motivational basis of performance and well-being in two work settings. *Journal of Applied Social Psychology*, 34(10):2045-2068.
- Baymur F. (1994). Genel Psikoloji. 7. Baskı, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.
- Bayraktar G. (2007). Güreşçilerin Psikolojik İhtiyaçları ile Atılgnlık Düzeylerinin Bireysel Başarılarına Etkisi. G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, (Danışman: Yard. Doç. Dr. E Yılmaz).
- Bayraktar G, Kuru E. (2007). Güreş hakemlerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1):27-39.
- Budak S. (2003). Psikoloji Sözlüğü. 2. Baskı, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Burger JM. (2006). Kişilik. 1. Basım, Çeviren: Erguvan İD, Kaknüs Yayınları, İstanbul.

- Can H. (1994). Organizasyon ve Yönetim. 3. Baskı, Adım Yayıncılık, Ankara, s.157-165.
- Can H. (1997). Başarı Güdüsü ve Yönetimsel Başarı. Hacettepe Üniv. Yayınları, Ankara, s.168.
- Cihangir-Çankaya Z. (2005). Öz-belirleme modeli: özerklik desteği, ihtiyaç doyumu, iyi olma. G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. H Bacanlı).
- Cüceloğlu D. (1992). İnsan ve Davranışı. 3. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Çankaya CZ. (2009). Öğretmen adaylarında temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve iyi olma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3):691-711.
- Çelikkaleli Ö, Gündoğdu M. (2005). Eğitim fakültesi öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(5):43-53.
- Çelikkaleli Ö, Gökçakan N, Çapri B. (2005). Lise öğrencilerinin bazı psikolojik ihtiyaçlarının cinsiyet, okul türü, anne ve baba eğitim düzeyine göre incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2):245-268.
- Deci E, Ryan R. (1985). Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior. New York: Plenum Press.
- Deci E, Connell J, Ryan R. (1989). Self determination in a Work Organization. *Journal of Applied Psychology*, 74 (4):580-590.
- Deci EL, Ryan RM. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), *Nebraska symposium on motivation: Perspectives on motivation*, vol. 38 (pp. 237-288). Lincoln, NE: University Of Nebraska Press.
- Deci EL, Ryan RM. (2000). The what and why of goal pursuits: Human needs and the self determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11:227-268.
- Deveci H. (2007). Öğretmenlerin Psikolojik İhtiyaçlarına İlişkin Görüşleri. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (Danışman: Yard. Doç. Dr. Ş Kesici).
- Dilekmen M. (2005). Psikolojik Gereksinimler, Öğretmen Adayları Üzerine Bir Araştırma. Araştırma Yayınları, Ankara.
- Doğan T, Eryılmaz A. (2012). Akademisyenlerde işle ilgili temel ihtiyaç doyumu ve öznel iyi oluş. *Ege Akademik Bakış*, 12(3):383-389.
- Erden M, Akman Y. (1997). Eğitim Psikolojisi. Arkadaş Yayınları, Ankara.
- Ersoy E (2009). Cinsiyet kültürü içerisinde kadın ve erkek kimliği (Malatya örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2):209-230.

- Halmatov S. (2007). Türkiye’de Eğitim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler ile TC Uyruklu Öğrencilerin Psikolojik İhtiyaçlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (Danışman: Prof. Dr. Ö Üre).
- Hellriegel D, Slocum JW Jr, Woodman RW. (1995). *Organizational Behavior*. St. Paul MN: West Publishing Company.
- Ilardi BC, Leone D, Kasser T, Ryan RM. (1993). Employee and supervisor ratings of motivation: Main effects and discrepancies associated with job satisfaction and adjustment in a factory setting. *Journal of Applied Social Psychology*, 23: 1789-1805.
- Inglede D, Markland D, Sheppard K. (2004). Personality and self-determination of exercise behaviour. *Personality And Individual Differences*, 36:1921–1932.
- İlhan T. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Uyum Modeli: Yaşam Amaçları, Temel Psikolojik İhtiyaçlar ve Öznel İyi Oluş. G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. Y Özbay).
- Kasser T, Davey J, Ryan RM. (1992). Motivation, dependability, and employee-supervisor discrepancies in psychiatric vocational rehabilitation settings. *Rehabilitation Psychology*, 37:175-187.
- Kasser T, Ryan R. (1999). The relations of psychological needs for autonomy and relatedness to vitality, well-being and mortality in a nursing home. *Journal of Applied Social Psychology*, 29(5):935-954.
- Kesici Ş, Üre Ö, Bozgeyikli H, Sünbül AM. (2003). Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliği. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde bildiri olarak sunuldu. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kum N. (1996). Psikiyatri Hemşireliği Uygulama Standartları. Psikiyatri Hemşireliği El Kitabı. (ed. Nebahat Kum). Birlik Ofset, İstanbul, 4-9.
- Kuzgun, Y. (2003). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Maslach C, Jackson SE. (1981). The measurement of experienced burnout. *Journal Of Occupational Behaviour*, 2:99-113.
- Odabaşı F, Fırat M, İzmirli S, Çankaya S, Mısırlı A. (2010). Küreselleşen dünyada akademisyen olmak. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3):127-142.
- Onaran O. (1981). Çalışma Yaşamında Güdülenme Kuramları. Sevinç Matbaası, Ankara.

- Özaydın N. (2011). Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Psikolojik İhtiyaçlarının ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. S.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (Danışman: Yard. Doç. Dr. S Sevinç).
- Özer G. (2009). Öz-Belirleme Kuramı Çerçevesinde İhtiyaç Doyumu, İçsel Güdülenme ve Bağlanma Stillerinin Üniversite Öğrencilerinin Öznel İyi Oluşlarına Etkileri. G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. H Bacanlı).
- Öztürk O. (2004). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. 10. Basım, Feryal Matbaası, Ankara.
- Pektekin Ç. (1993). Psikiyatri Hemşireliği. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 3-17.
- Ryan RM. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative Processes. *Journal of Personality*, 63:397-427.
- Ryan RM, Deci EL. (2000a). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development and well-being. *American Psychologist*, 55:68-78.
- Ryan RM, Deci EL. (2008). Self- Determination Theory and The Role of Basic Psychological Needs in Personality and The Organization of Behavior. John et al. (eds.) *Handbook of Personality: Theory and Research*, New York, The Guilford Press.
- Reis HT, Sheldon KM, Gable SL, Roscoe J, Ryan RM. (2000). Daily well-being: The role of autonomy, competence, and relatedness. *Personality & Social Psychology Bulletin*, 26:419-435.
- Sabuncuoğlu Z. (1984). Çalışma Psikolojisi. 2. Baskı, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa.
- Sağlam AÇ. (2007). Akademisyenlerin işe güdülenmesinde “hijyen” ve “güdüleme” faktörlerinin önemi. *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13:53-57.
- Selçuk Z. (2000). Gelişim ve Öğrenme, Nobel Yayın ve Dağıtım, Ankara, s.209.
- Sheldon KM, Elliot AJ. (1998). Not all personal goals are personal: Comparing autonomous and controlled reasons as predictors of effort and attainment. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 24:546-557.
- Sheldon KM, Elliot AJ, Kim Y, Kasser T. (2001). What is satisfying about satisfying events? Testing 10 candidate psychological needs. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80:325-339.
- Sheldon KM, Bettencourt BA. (2002). Psychological needs and subjective well-being in social groups. *British Journal of Social Psychology*, 41:25-38.

- Sözer Z. (2006). Örgüt Kültürünün İş Gören Motivasyonu İle İlişkisi ve Bir Uygulama. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, (Danışman: Yard. Doç. Dr. AT Savaş).
- Sünbül AM, Kesici Ş, Bozgeyikli H. (2003). Öğretmenlerin Psikolojik İhtiyaçları, Öğrencileri Motive ve Kontrol Etme Düzeyleri. S.Ü. Araştırma Fonu, Yayınlanmamış Proje Çalışması, Konya.
- Taşpınar F. (2006). Motivasyon Araçlarının İş Gören Motivasyonu Üzerindeki Etkisi; Afyon Karahisar Termal Otel İşletmelerinde Bir Araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Karahisar, (Danışman: Yard. Doç. Dr. S Dündar).
- Tekin M. (2007). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 5-7 Eylül 2007 Gazi Osmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Tevrüz S, Artan İ, Bozkurt T. (1999). Davranışlardan Seçmeler (Örgütsel Yaklaşım), Beta Basın Yay., İstanbul, s.59.
- Uysal H. (2006). Almanca Bölümü Öğrencilerinin İhtiyaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (Danışman: Doç. Dr. F Tepebaşı).
- Ülgen G. (1997). Eğitim Psikolojisi. Lazer Ofset Matbaa, Ankara.
- Ünlü S. (2001). Güdüler. Psikoloji. (ed. Ayhan Hakan). T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 64-79.
- Williams G, Cox E, Hedberg V, Deci E. (2000). Extrinsic life goals and health risk behaviors in adolescents. *Journal Of Applied Social Psychology*, 30 (8): 1756-1771.
- Williams GC, Gagné M, Ryan RM, Deci EL. (2002). Facilitating autonomous motivation for smoking cessation. *Health Psychology*, 21:40-50.
- Wright SL, Burt CD, Strongman KT. (2006). Loneliness in the workplace: Construct Definition and Scale Development. *New Zealand Journal of Psychology*, 35: 59-68.
- Yiğenoğlu E. (2007). Orta Öğretim Okulu Öğretmenlerinin Algılarına Göre, Mesleki Etkinliklerindeki Güdülenmişliklerini Sağlayan Etmenler (Ankara İli Çankaya İlçesi Anadolu Liseleri Örneği). G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, (Danışman: Doç. Dr. A Demirbolat).
- Yiğit R. (2012). Konya ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının bir kısım değişkenler bakımından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27: 317-326.

10. EKLER

EK 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Açıklama: Katılımcılar hakkında genel bilgi için lütfen aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Cinsiyet ( )Kadın ( )Erkek
2. Yaş ( )23-30 ( )31-42 ( )43 ve üzeri
3. Medeni Durum ( ) Evli ( ) Bekar
4. Çocuk Sayısı ( ) Yok ( )1 ( )2 ( )3 ( )3 üzeri
5. Öğrenim Durumu ( )Lisans ( )Yüksek Lisans ( )Doktora
6. Fakülte ( )Eğitim Fakültesi ( )Fen-Edebiyat Fakültesi ( )Mühendislik Fakültesi ( )Güzel Sanatlar Fakültesi ( )İletişim Fakültesi ( )Sağlık Bilimleri Fakültesi ( )Tıp Fakültesi ( )Eczacılık Fakültesi ( )Diş Hekimliği Fakültesi ( )Hukuk Fakültesi ( )İktisat Fakültesi
7. Akademik Ünvan ( )Prof. ( )Doç. ( )Yard.Doç. ( )Öğr.Gör. ( )Uzman ( ) Araş.Gör. ( )Okutman
8. Mesleki Kıdem ( ) 1 yıldan az ( )1-3 yıl ( )4-6 yıl ( )7-10 yıl ( )11 yıl ve yukarısı
9. Statü ( )Kısmi Kadrolu ( )Daimi Kadrolu
10. Yönetsel göreviniz var mı? ( )Evet ( )Hayır
11. Akademisyenliği isteyerek mi seçtiniz? ( )Evet ( )Hayır
12. Günlük iş yükünüzü nasıl buluyorsunuz? ( )Az ( )Normal ( )Fazla ( )Çok fazla
13. Gelir düzeyinizi nasıl buluyorsunuz? ( )Yeterli ( )Kısmen Yeterli ( )Yeterli değil

EK 2. TEMEL PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR ÖLÇEĞİ

Açıklama: Lütfen aşağıdaki cümlelerin her birinin kendi yaşamınızla ne kadar ilgili olduğunu düşünerek dikkatlice okuyunuz ve sizin için ne kadar doğru (gerçek) olduğunu belirtiniz. Cevap vermek için aşağıdaki ölçeği kullanınız.		Hiç Doğru Değil	Doğru Değil	Biraz Doğru	Doğru	Çok Doğru
1.	Hayatımı nasıl yaşayacağıma karar vermede kendimi özgür hissediyorum					
2.	Etkileşim içinde olduğum insanları gerçekten seviyorum					
3.	Sık sık, kendimin çok yetenekli olduğumu hissetmiyorum					
4.	Yaşamımda kendimi bastırılmış biri olarak görüyorum					
5.	Tanıdığım insanlar yaptığım şeylerde başarılı olduğumu söylüyorlar					
6.	İlişki kurduğum insanlarla anlaşabiliyorum					
7.	Kendimle çok fazla uğraşıyorum ve fazla sosyal münasebetim yok					
8.	Fikirlerimi ve düşüncelerimi ifade etmede genellikle kendimi özgür hissediyorum					
9.	Düzenli olarak etkileşim kurduğum insanları arkadaş olarak görürüm					
10.	Son zamanlarda yeni ve ilginç beceriler kazandım					
11.	Günlük yaşamımda, çoğu zaman bana söylenen şeyleri yapmak zorunda kalıyorum					
12.	Hayatımdaki insanlar benim için endişelenirler					
13.	Çoğu zaman yaptığım şeyler bende bir başarı hissi uyandırır					
14.	Günlük işlerde etkileşim içinde olduğum insanlar duygularımı dikkate alırlar					
15.	Yaşamımda ne kadar yetenekli olduğumu göstermek için fazla imkan bulamıyorum					
16.	Yakın (samimi) olduğum fazla insan yok					
17.	Günlük işlerde kendimi çok fazla kendimmiş gibi hissediyorum					
18.	Sürekli etkileşim içinde olduğum insanlar beni pek fazla seviyor gibi görünmüyorlar					
19.	Genellikle kendimi çok kabiliyetli görmem					
20.	Günlük işleri nasıl yapacağıma karar vermek için fazla fırsatım yok					
21.	İnsanlar genellikle bana karşı gayet arkadaş canlısıdır					

EK 3. BİLGİLENDİRİLMİŞ BİREY ONAM FORMU

Sayın Katılımcı,

Hemşirelik mesleğine katkı sağlayacak bu araştırma bir yüksek lisans tez çalışmasıdır.

Araştırma, akademisyenlerin temel psikolojik ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların doyurulma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve çeşitli değişkenler açısından değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Araştırmada verilerin toplanmasında üç farklı araç kullanılacaktır. Bu araçlar; Bilgi Formu, Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği ve İhtiyaç Doyum Ölçeğidir. Kurumlardan yazılı ve sözlü izinler alınmıştır.

Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve araştırmada gizlilik esasına uygun olarak isim bilgisi istenmemektedir. Araştırmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak olup tamamen gizli tutulacaktır.

Anketi tamamlamak yaklaşık 10 dakikanızı alacaktır. Lütfen atladığınız bir soru olmadığından emin olunuz. Araştırmanın sonuna geldiğinizde lütfen ‘**Gönder**’ kutucuğuna tıklayarak tüm verilerin sisteme ulaşmasını sağlayınız.

Ankete, aşağıdaki linke tıklayarak ulaşabilirsiniz.

<https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dF9jak50Z0ExdS16N0RmY3JHeHBuakE6MQ>

Ankete erişim konusunda yaşayacağınız herhangi bir problem için Süreyya Türk (sureyyatez@gmail.com) ile e-posta yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

Ankete katılım için son günün **31 Aralık 2012** olduğunu belirtir, değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Süreyya Türk

M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

- Bana aktarılan bu bilgileri okudum ve anladım, araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

EK 4. ETİK KURUL KARARI

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

PROJENİN ADI: Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ: Yrd. Doç. Dr. Gül ÜNSAL BARLAS
PROJEDEKİ ARAŞTIRICILAR: Süreyya TÜRK
ONAY TARİHİ VE ONAY SAYISI: 22.05.2012 – 3

Sayın Yrd. Doç. Dr. Gül ÜNSAL BARLAS

84 protokol nolu “Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli projeniz Enstitümüzün Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.

Doç. Dr. Serap ŞİRVANCI
Komisyon Başkan Yardımcısı

Doç. Dr. Levent KABASAKAL

Doç. Dr. Nefise BAHÇECİK

Doç. Dr. Asım CİNGİ

Yrd. Doç. Dr. Murat ÇEKİN

Prof. Dr. Feyza ARICIOĞLU
Komisyon Başkanı

Prof. Dr. Serap AKYÜZ

Prof. Dr. Aysel PEHLİVAN

Doç. Dr. Oğuzhan DEYNELİ

Doç. Dr. Pınar AY

Yrd. Doç. Dr. Zübeyir SARI

Öğr. Gör. Dr. Tolga GÜVEN

Marmara Üniversitesi
Haydarpaşa Kampüsü Sağlık
Bilimleri Enstitüsü 34688
Üsküdar / İSTANBUL

0 (216) 414 44 23/12 (Faks)
0 (216) 414 44 23

saglik.ogrenci@marmara.edu.tr
<http://saglik.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:

EK 5. KURUM İZİN YAZILARI

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Atatürk Eğitim Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.12.00.00/ DYİ-120227356
Konu : Anket çalışması hk

16 Kasım 2012
İstanbul, .. / .. / 2012

Sayın Süreyya TÜRK
Marmara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

İlgi: 13.11.2012 tarihli dilekçe.

“Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve Temel Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı tez çalışmanız için ilgi dilekçeniz ekinde gönderilen anketin Fakültemizde uygulanması talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK
Dekan Vekili

Marmara Üniversitesi Göztepe
Kampusu Atatürk Eğitim
Fakültesi 34722 Kadıköy /
İSTANBUL.

0 (216) 338 80 60 (Faks)
0 (216) 345 47 05 (2 hat)

acf@marmara.edu.tr
<http://acf.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için: İ.SOYADI Unvan

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Fen-Edebiyat Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.10.00.00/ 120086755
Konu : Uygulama İzni Hk.

İstanbul, 02/05/2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: 26.04.2012 tarih ve 120083611 sayılı yazımız.

İlgi yazınızda belirttiğiniz konu ile ilgili olarak uygulamanın bizzat kendileri tarafından yapılması kaydı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK
Dekan

2152
Aykut Bey

Öğr. İşl. Daire Başkanlığı
04.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi Göztepe
Kampusu Fen Edebiyat
Fakültesi 34722
Kadıköy/İSTANBUL

0 (216) 347 87 83 (Faks)
0 (216) 347 96 41

fef@marmara.edu.tr
<http://fef.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için: M.ORAKCI Bilg. İşletmeni

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Mühendislik Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.17.72.00/120092209
Konu :

08. / 05 / 2012

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

İlgi : 26.04.2012 tarih ve B.30.2.MAR.0.72.00.00/120083611 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla sormuş olduğunuz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu anketin Fakültemizde yapılması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla sunarım.

Prof. Dr. Erturul TAÇGIN
Dekan

2014
Ağk 404

Öğr. İşl. Dalı. Başk.
09.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi Göztepe
Kampusu Mühendislik
Fakültesi 34722 Kadıköy /
İSTANBUL

0 (216) 348 02 93 (Faks)
0 (216) 348 02 92/215
Ayrıntılı bilgi için:

adile.durusoy@marmara.edu.tr
<http://eng.marmara.edu.tr>

A.DURUSOY Şef

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.27.00.01 Fak.Sek/120093642
Konu : Süreyya TÜRK.

İstanbul, 14.05.2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: M.Ü. Rektörlüğü'nün 26.04.2012 tarih ve 120083611 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasının yapılması Dekanlığımız tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. İnci Deniz ILGIN
Dekan V.

2321
Ayhan By

Öğr. İst. Dal. Bşk
16.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi
Acıbadem Kampüsü Güzel
Sanatlar Fakültesi 34660
Kadıköy/ İSTANBUL

0 (216) 326 91 29 (Faks)
0 (216) 326 26 67 (4Hat)

dekanlik-gsf@marmara.edu.tr
<http://gsf.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:

İ.SOYADI Unvan

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İletişim Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.15.00. / 120087607
Konu :

İstanbul, 03.05.2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'na

İlgi: 26.04.2012 tarih ve 120083611 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün yüksek lisans tezi ile ilgili çalışmalarını birimimizde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Yusuf DEVRAN
Dekan

2167
Ağustos 4.01.

Öğr. İst. Dal. Başk.
07.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi
Nişantaşı Kampusu İletişim
Fakültesi 34365 Nişantaşı /
Şişli / İSTANBUL

0 (212) 246 74 28 (Faks)
0 (212) 233 04 47

Ayrıntılı bilgi için:

ifdk@marmara.edu.tr
<http://iletisim.marmara.edu.tr>

LSOYADI Unvan

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.28.00/120089595
Konu : Süreyya TÜRK'ün Tez Çalışması Hk.

İstanbul, 08.05.2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İlgi : 26 Nisan 2012 tarih ve 120083611 sayılı yazımız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını gönüllülük esas olmak üzere yapılması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. M. Gülden POLAT
Dekan

21887
A. B. B. B.

Öğr. İşl. Daire Bşk
08.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi 34865
Cevizli /Kartal /İSTANBUL

0 (216) 399 62 42 (Faks)
0 (216) 399 93 71 - 84

sbf@marmara.edu.tr
<http://sbf.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:

TAKSU Memur

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Tıp Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.20.82.00/120088678 İstanbul,
Konu :

- 7 Mayıs 2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İlgi : 26.04.2012 tarih ve 120083611 sayılı yazımız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemizde yapabilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Hasan Fevzi BATIREL
Dekan

2166
Ayhan Uzun

Öğr. İşl. Daire Başkanı
07.05.2012
H.B.

Marmara Üniversitesi
Haydarpaşa Kampüsü Tıp
Fakültesi 34688 Üsküdar /
İSTANBUL

0 (216) 414 47 31 (Faks)
0 (216) 336 32 05

tip.bilgi@marmara.edu.tr
<http://tip.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:

L. UZUN Bilg. İşletmeni

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Eczacılık Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.22.00.00/120097667
Konu :

İstanbul, 18/5/2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

İLGİ: 26 Nisan 2012 tarih ve 120083611 sayılı yazınız;

M.Ü.Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Süreyya TÜRK' ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını fakültemizde yapması dekanlığımızca uygun bulunmaktadır.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Doç.Dr.Mesut SANCAR
Dekan Vekili

2404
Aykut Bıy

Öğ. İsl. D. Bek
21.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi
Haydarpaşa Kampüsü
Eczacılık Fakültesi 34688
Üsküdar / İSTANBUL

0 (216) 345 29 52 (faks)
0 (216) 414 29 62

pharmacy@marmara.edu.tr
http://pharmacy.marmara.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için: S.ÖZCAN Unvan Bilg.İşletmeni

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Diş Hekimliği Fakültesi

Sayı : B.30.2.MAR.0.21.00.00/120091868
Konu :

İstanbul, 08.05.2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

İlgi : 26 Nisan 2012 tarih ve B.30.2.MAR.0.72.00.00-120083611' sayılı yazımıza.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün " Akademiisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemizde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mahir GÜNDAY
DERKAN

2253
S. Y. B. Y.

Öğr. İşl. Daire Başkanı
14.05.2012
M.B.
H

Marmara Üniversitesi
Nişantaşı Kampüsü Diş
Hekimliği Fakültesi 34365
Nişantaşı /Şişli/İSTANBUL

0 (212) 246 52 47 (Faks)
0 (212) 231 91 20

dishekimligi@marmara.edu.tr
<http://dental.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için: İ.SOYADI Unvan

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Sayı : B.30.2.MAR.0.70.01.00/ 120229799
Konu :

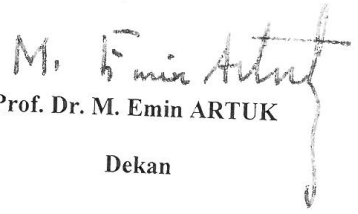
İstanbul, 20/11/2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'na

İlgi: 26.04.2012 tarih ve 120083611 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün yüksek lisans tezi ile ilgili çalışmalarını birimizde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. M. Emin ARTUK
Dekan

Marmara Üniversitesi - Hukuk
Fakültesi Tıbbiye Cad. Haydarpaşa -
34688 Üsküdar - İSTANBUL

(0 216) 338 77 10 (Faks)
(0 216) 338 77 03 (Tel)

info@dekan.o.marmara.edu.tr
E

www.marmara.edu.tr
Senira ÇELİK

Ayrıntılı bilgi için

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İktisat Fakültesi

Sayı : 120088559
Konu:

İstanbul, 07.05.2012

**Marmara Üniversitesi Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı**

İlgi: 26.04.2012 tarih ve 3611 sayılı yazınız

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemizde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Şahmet BÜLBÜL
Dekan Vekili

2182
Aykut Kay.

Öğr. İşl. Daire Başkanlığı
08.05.2012
M.B.

Marmara Üniversitesi İktisadi
ve İdari Bilimler Fakültesi
Bahçelievler / İSTANBUL

0 (212) 505 93 32 (Faks)
0 (212) 507 99 25

iibf@marmara.edu.tr
<http://iibf.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:

I.SOYADI Unvan

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Sayı: B.30.2.YTÜ.0.42.00.00/92
Konu: Kurum izni hk.

21/05/2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

İLGİ: 17/04/2012 Tarih ve 120077369 Sayılı yazınız

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışması için e-mail yoluyla anket göndermesi uygun görülmektedir.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Selçuk YILMAZ
Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürü

T.C.
YTÜ REKTÖRLÜĞÜ
KAYIT NO: 5232
GELİŞ TARİHİ: 28 Mart 2013
DOSYA NO: 1000-6

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
DEKANLIĞI

26 Mart 2013

SAYI: 59759231-6000/154
KONU: Süreyya TÜRK hk.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'ne

İlgi:91953931-6300/2275 sayılı ve 21/03/2013 tarihli yazınız. *Yeni hakları giden*

İlgi yazınız ile istenen, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK' ün çalışması Fakültemiz tarafından incelenmiş ve uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Osman HAYRAN
Dekan

T.C
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

T.C.	YÜREK
YÜREK REKTÖRLÜĞÜ	
YÜREK NO	21100
YÜREK TARİHİ	25 Aralık 2012
YÜREK NO	630032

SAYI: B.30.2.YTÜ.0.12.00.00.9000/708
KONU: Süreyya Türk hk.

25.12.2012

Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğüne,

İlgi: 06.12.2012 tarih ve B.30.2.YTÜ.0.00.00.00.1000/8754 sayılı yazınız. Sağlık bil.enst.

İlgi yazınızda belirtilen Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasının Fakültemizde uygulanmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ayşe S. Akyel
Dekan

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ÇEVİRİBİLİM BÖLÜMÜ

26/12/2012

SAYI : B.30.2.YTÜ.010.11.00-0100/366

KONU : Süreyya TÜRK Hk.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA;

İlgi : YTÜ Rektörlüğü 6 Aralık 2012 tarih, B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/8754 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK 'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Çeviribilim Bölümü'müzde yapması uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Yard. Doç. Dr. Ayça ŞAPÇI
Çeviribilim Bölümü Başkanı

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No	3993
Kayıt Tarihi	27.12.2012
İşlem	

Relatörüne arz
27.12.2012
A.T. İmza

Yeditepe Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi 34755 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: (0 216) 578 00 00 / 2748 - (0216) 578 17 48 Faks: (0 216) 578 05 80

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/ 8756
Konu : Süreyya TÜRK Hk.

İLGİLİ FAKÜLTE DEKANLIKLARINA

İlgi:Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 22 Kasım 2012 tarih
B.30.2.MAR.0.72.00.00-120232456 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı
yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik
İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi"
başlıklı tez çalışmasını Fakültenizde yapabilmesi hakkındaki ilgi yazı ekte sunulmuştur.

Gereği için bilgilerinizi rica ederim.

Doç. Dr. Ali BUDAK
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Başkanı Yard.

Prof. Dr. Saffet BABÜR
Felsefe Bölümü Başkanı
Hygundur.

Prof. Dr. Nurecan BAC
Rektör

Hygundur.
İmza: Doç. Dr. A. Melde LİNER İmza:

Eki: İlgili Yazı (8 Sayfa)

DAĞITIM

- Eğitim Fakültesi
- Fen-Edebiyat Fakültesi
- Güzel Sanatlar Fakültesi
- Hukuk Fakültesi
- İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- İletişim Fakültesi
- Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No:	3778
Kayıt Tarihi:	07.12.2012
İşlem:	

Bilgin Başbakanlık
7-12-2012
Marmara Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi, 34755 Ataşehir-İSTANBUL.

Tel: (0 216) 578 00 00 Faks: (0 216) 578 02 99

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
FİZİK BÖLÜMÜ

Sayı: B.30.2.YTÜ.0.10.13.00/6000-290

27.12.2012

Konu: Süreyya TÜRK

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA,

İLGİ: Rektörlüğün 06/12/2012 tarih ve B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-0100/8754 sayılı yazısı.

İlgili yazıya istinaden, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konusunda anket yapması Bölümce uygundur.

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Envanter No:	3994
Tarihi:	27.12.2012

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ahmet T. İNCE
Fizik Bölüm Başkanı

*Fak. Seb. Kuruluna
Mektuplu olarak
A.T. İnce
27/12*

Yeditepe Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi 34755 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: (0 216) 578 06 71 Faks: (0 216) 578 06 72

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI

26/12/2012

SAYI : B.30.2.YTÜ.0.10.14.00-0100/248
KONU : Süreyya TÜRK Hk.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA;

İlgi : YTÜ Rektörlüğü 6 Aralık 2012 tarih, B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/8754 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK 'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'müzde yapması uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Opuz Cebeci

Y.

Prof. Dr. Mediha GÖBENLİ KOÇ

İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No :	3995
Kayıt Tarihi :	27.12.2012
İşlem :	

Kelimeye ait
27.12.2012
A.

Yeditepe Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi 34755 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: (0 216) 578 00 00 Fax: (0216) 578 08 99

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ

28 Aralık 2012

SAYI : B.30.2.YTÜ.0.10.16.00-6000/351

KONU : Sürreya Türk'ün yüksek lisans tezi uygulaması hakkında

FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA,

Rektörlüğümüzün 6 Aralık 2012 tarih B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/8754 sayılı yazısında belirtmiş olduğu Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Sürreya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasının bölümümüzde uygulanabilmesi ile ilgili görüşümüz aşağıdadır:

- 1) Araştırmanın hipotezlerinin ne olduğu, hangi değişkenlerin kullanılacağı ve bunlarla ilgili kuramsal bilgiler eksiktir.
- 2) Araştırmada kullanılacak ölçeklerin yazarları, geçerlilik, güvenilirlik ve alt ölçek bilgileri eksiktir.
- 3) Araştırma sonunda katılımcılara verilecek Bilgilendirme Formu eksiktir.
- 4) Etik kurul onayı eksiktir.

Yukarıda belirtilen bilgiler tamamlandıktan sonra söz konusu araştırmanın bölümümüzde uygulanmasında bir sakınca yoktur.

Bilginize sunarım.

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No :	3997
Kayıt Tarihi :	28.12.2012
İşlem :	

Saygılarımla,

Yrd. Doç. Dr. Alev Yalçınkaya
Psikoloji Bölüm Başkanı

Rektörlüğe arz
28.12.2012

A. T. Kar
M

Yeditepe Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi, 34755 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: (0 216) 578 00 00 Fax: (0216) 578 06 54

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ

04.01.2013

SAYI : B.30.2.YTÜ.0.10.17.00/1000-01
KONU : Sürreyya Türk' hk.

FEN- EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA,

İlgi : Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğü 06.12.2012 tarihli B.30.YTÜ.0.00.00.00.1000-8754 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Sürreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasının bölümümüzde çalışabilmesi uygundur. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Aykut TOROS
Sosyoloji Bölüm Başkanı

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No :	62
Kayıt Tarihi :	04.01.2013
İşlem :	

Relatörünce avr
04.01.2013
A.T. İnc
A

26 Ağustos Yerleşimi, Kayışdağı Caddesi 34755 Kayışdağı / Atasehir- İSTANBUL.

Tel: (0 216) 578 06 92 Faks: (0 216) 578 08 99

www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/ 8754
Konu : Süreyya TÜRK İik.

İLGİLİ FAKÜLTE DEKANLIKLARINA

İlg: Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 22 Kasım 2012 tarih B.30.2.MAR.0.72.00.00-120232456 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya TÜRK'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültenizde yapabilmesi hakkındaki ilgi yazı ekte sunulmuştur.

Gereği için bilgilerinizi rica ederim.

PROF. DR. AKILE GÜRSOY
ANTROPOLOJİ BÖLÜM BAŞKANI

Prof. Dr. Nuran BAÇ
Rektör

Yazın No:	
Fakülte:	
Gönderen:	
Kayıt Tarihi:	
İslem:	

11 Mart 2012 224

Eki: İlgili Yazı (8 Sayfa)

DAĞITIM

- Eğitim Fakültesi
- Fen-Edebiyat Fakültesi
- Güzel Sanatlar Fakültesi
- Hukuk Fakültesi
- İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- İletişim Fakültesi
- Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
Gelen Evrak No:	3778
Kayıt Tarihi:	07.12.2012
İslem:	

Bilim Enstitüsü Başkanı
7.12.2012

Yeditepe Üniversitesi, 26 Ağustos Yerleşimi, Kayışözü Caddesi, 34753 Atilaşehir-İSTANBUL
Tel: (0 216) 578 00 00 / Faks: (0 216) 578 02 99
www.yeditepe.edu.tr

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK ve MİMARLIK FAKÜLTESİ

T.C.
YTÜ REKTÖRLÜĞÜ
KAYIT NO : 21154
GELİŞ TARİHİ : 28 Aralık 2012
DOSYA NO : 680-22

Sayı :B.30.2.YTÜ.0.17.00.00/6000-4635
Konu :Süreyya Türk

25.12.2012

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE,

İlgi: 06.12.2012 tarih ve B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/8754 sayılı yazınız. *Sağ.bil.enst.*

İlgi yazınıza istinaden Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemizde yapması uygundur .

Bilginize sunarım.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Mehmet A. Akgün
Dekan

MAA/EÇ

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ

T.C.	YTD REKTÖRLÜĞÜ
ZAVIT NO	2034
TEKLİF TARİHİ	11 Aralık 2012
TEKLİF NO	6300-32

SAYI : B.30.2.Y.T.Ü.0.27.00.00.4000/1398
KONU: **Süreyya TÜRK Hk.**

10.12.2012

Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne,

İlgi: 06.12.2012 tarih ve B.30.2.YTÜ.0.00.00.00-1000/8754 sayılı yazınız. *şüpheli bil. envt*

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemizde yapması Dekanlığımızca uygundur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ömer GÜLSEN
Dekan

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
İLETİŞİM FAKÜLTESİ

T.C.	YÜREK
YÜREK REKTÖRLÜĞÜ	
KAYIT NO	903
TARİHİ	18 Ocak 2013
SAYI NO	6000-32

Sayı : 38982844-0001/33
Konu : Süreyya Türk hk.

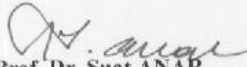
17/01/2013

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE,

İlgi: 19797 Kayıt numaralı 03.12.2012 tarihli yazı.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışması için, uygulanacak ölçü aracını, öğretim üyelerimiz mecbur tutulmamak koşuluyla araştırmacının uygulaması mümkündür.

Arz ederim.

Prof. Dr. Suat ANAR
Dekan

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ ve İDARİ BİRİMLER FAKÜLTESİ

T.C.	YTÜ REKTÖRLÜĞÜ
KAYIT NO	21093
GELİŞ TARİHİ	25 Aralık 2012
DOSYA NO	6300-30

24.12.2012

SAYI: B.30.2.YTÜ.0.13.00.00.01.0100/966
KONU: Süreyya Türk Hk.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

İLGİ: B.30.2.YTÜ.0.00.00.00.1000/ 8754 Sayılı ve 06.12.2012 Tarihli Yazınız. *Sep. k. kl. en S*

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Süreyya Türk'ün "Akademisyenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve İhtiyaç Doyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını fakültemizde yapabilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Kadri Aykut Top
Dekan

Ek:
1.İlgi Yazı

11. ÖZGEÇMİŞ

Bilgiler

Adı	Süreyya	Soyadı	Türk
Doğum Yeri	Akkuş	Doğum Tarihi	10.01.1986
Uyruğu	T.C.	TC Kimlik No	28778307282
E-mail	neslihan26636@gmail.com	Tel	0538 303 00 09

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü	2013
Lisans	Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu	2008
Lise	Nuri Cıngıllıoğlu Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı)	2003

İş Deneyimi (Sondan geçmişe doğru sıralayın)

Görevi	1.1.1. Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
1. Hemşire	Liv Hospital	5 ay (2012-2013)
2. Hemşire	Anadolu Sağlık Merkezi	7 ay (Şubat -Eylül 2012)
3. Hemşire	Interpartner Assistance	4 yıl (2007-2012)
4. Hemşire (Stajyer)	Kadıköy Acıbadem Hastanesi	3 ay (Temmuz -Eylül 2007)

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma
İngilizce	İyi	İyi	İyi

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı	71.944	75.194	68.058

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma becerisi
Microsoft Word	Çok iyi
Microsoft Power Point	Çok iyi
Microsoft Excel	İyi

Yayınlar (Hakemli konferans/sempozyumların bildiri kitaplarında ver alan yayınlar):

1. Barlas G.U., Onan N., Öz Y.C., Koç Z., Şimşek Ç., Tavlı F., **Türk S.**, Ardiç E. 'Psikiyatri kliniğinde çalışan hekimlerin psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarına ilişkin görüşleri' I. Uluslararası V. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi, 2011 (Poster).
2. **Türk S.**, Dolu N., Öredi Y., Akgün G. Çınar S., "Hemodiyaliz Hastalarının Sosyal Destek Düzeyleri ile Diyaliz Seanslarına Uyumları" 7. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Kongre Cd'si, İstanbul, 2008 (Poster).
3. "Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Kalp Sağlığını Korumaya Yönelik Tutumları" 7. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Kongre Cd'si, İstanbul, 2008 (Poster).
4. **Türk S.**, Yoldaş Y., Öztürk S., Dolu N., Doğan F., Çoban S., Gür K., "Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Küresel Isınma İle İlgili Bilgi ve Davranışları", Uluslararası katılımlı 6. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, bildiri özet kitabı, İstanbul, 2007 (Poster).
5. **Türk S.**, Can Gürkan Ö., "Üniversite Öğrencilerinin Premenstrual Sendrom Yaşama ve Baş etme Durumları", Uluslararası katılımlı 6. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, bildiri özet kitabı, İstanbul, 2007 (Poster).

6. **Türk S.**, Yıldız H., Pınar R., "Üniversite Öğrencilerinde Kalp Hastalıklarından Korunma ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları", XXIII. Ulusal Kardiyoloji Kongresi, Antalya, 2007 (Sözlü Bildiri).
7. Pınar R., Yıldız H., Dolu N., Altan N., **Türk S.**, "Gençlerde Yaşam Doyumu ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları", 9. Ulusal İç Hastalıkları Kongresi, Kongre Kitabı, Antalya, 2007 (Sözlü Bildiri).
8. Altan N., Dolu N., **Türk S.**, Pınar R., Yıldız H., "Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Kurumlarından Yararlanma Durumları", Ufuk Üniversitesi 1. Ulusal Genel Tıp Öğrenci Kongresi, Antalya, 2006 (Sözlü Bildiri).
9. Yıldız H., **Türk S.**, Dolu N., Altan N., "Halkımızın Ağrı Kesici Kullanımına İlişkin Tutumları" , 8. Ulusal İç Hastalıkları Kongresi, Kongre Kitabı, Antalya, 2006 (Poster).

Yayınlar (Diğer dergilerde yayınlanan makaleler):

1. Can Gürkan Ö, **Türk S.** Üniversite Öğrencilerinin Premenstrual Sendrom Yaşama ve Başetme Durumları. Sağlık ve Toplum Dergisi 2008, 18(2)-17-23.

Sertifikalar

1. Wall Street Institute İngilizce Kursu, 2012-2013.
2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları, 120 saatlik Fransızca (İlk Kademe), Şubat 2010-Haziran 2010.
3. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları, 32 saatlik Görgü Kuralları kursu, Mayıs 2009 – Haziran 2009.
4. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları, 27 saatlik Girişimcilik semineri, Nisan 2009.
5. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları, 100 saatlik Diksiyon Eğitimi, Ekim 2008 – Şubat 2009.
6. Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi (SANERC) ve Türk Kalp Vakfı işbirliği ile düzenlenen "Kardiyopulmoner Resüsitasyon Kursu, Nisan 2008.
7. 1. Ulusal Ebelik Kongresi çerçevesinde düzenlenen "Temel Obstetrik USG" ve "Uygulamalı Fetal Monitarizasyon ve NST kursu, Haziran 2007.

Ödüller:

1. **Türk S.**, "Yenidoğan Annelerine Yönelik Eğitim Ve Bilgilendirme Sürecinin Geliştirilmesi", Geleceğe Bakış Projesi, Acıbadem Kadıköy Hastanesi, İstanbul, 2007. (İkincilik Ödülü)
2. Altan N., Dolu N., **Türk S.**, Pınar R., Yıldız H., 'Üniversite öğrencilerinin sağlık kurumlarından yararlanma durumları'. Ufuk Üniversitesi 1. Ulusal Genel Tıp Kongresi, Antalya, 17-19 Kasım 2006, Sözel Bildiri (Juri Özel Ödülü).

Aktiviteler:

1. 'Liderlerimiz' Belgesel Drama Gösterimi. 25-27 Haziran 2008 7. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul.
2. Drama: Sanal Aşk. 16-17 Mayıs 2006, Marmara Tıp Öğrenci Kongresi. Haydarpaşa kampüsünde yürütülmekte olan Avrupa Birliğinin desteklediği Üreme Sağlığı projesinin bir parçası olarak gerçekleştirilen etkinlik.
3. Lider Öğrenci, Ocak 2005- Haziran 2007, Marmara Sağlık, Eğitim ve Araştırma Vakfı (MARSEV) tarafından Marmara Üniversitesi Haydarpaşa Kampüsü'nde yürütülen, T.C. Sağlık Bakanlığı'nın Türkiye Üreme Sağlığı kapsamında ve Avrupa Birliği destekli, 'Raising awareness and meeting reproductive health needs of young people at Marmara University Haydarpaşa Campus' adlı projede.

Yönetimsel Görevler:

1. 7. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Düzenleme kurulu üyesi, İstanbul, 2008.

